

**Գարեգին Բ. Կը Շարունակէ Պահանջել
Փաշինեանի Հրաժարականը
Կը Մերժէ Եկեղեցականներու Հասցէին Հնչող
Քորուփցիայի Մեղադրանքները**

Ամենայն Քայլոց կաթողիկոսը Եռաբլուր այցելութեան դնթացքին

Ամենայն Հայոց կաթողիկոս
ու կը շարունակէ պահանջել վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանի հրաժարականը՝ միաժամանակ յայտարարելով, թէ եկեղեցին վերքաղաքական մարմին է, որ կ'առաջնորդուի ազգային ու պետական շահերով, Յունուար 28-ին Եռաբլուրի մէջ լրագրողներու հետ հարց ու պատասխանի ժամանակ յայտարարեց Գարեգին Երկրորդը:

«Ես այս նուիրական սրբա-
վալութ չէի ցանկանայ որեւէ քա-
ղաքական հարցերի անդրադառ-
նալ, բայց քանի որ հարցը ճնշեց,
ասեմ, որ մեր համազումներում,
մեր դիրքորոշումներում որեւէ փո-
փոխութիւն չկայ», - նշեց Ամենայն
Հայոց կաթողիկոսը:

«Ազատութիւն»ի հարցին, թէ
արդեօք եկեղեցին չի՞ բռներ քա-
ղաքական ուժերէն մէկու կողմը եւ
արդեօք համախմբման փոխարէն
ինչ որ պառակտող քայլեր չի
ձեռնարկե՞ր, Գարեգին Երկրորդը
արձագանքեց. «Եկեղեցին առաջ-
նորդուում է ազգային եւ պետական
շահերից եւ եկեղեցու դիրքորոշու-
մը եթէ համաշռունչ է այս կամ այն
խմբակի, քաղաքական ուժի հայ-
եցքներին, դա չպէտք է մեկնա-
բանուի որպէս եկեղեցու կողմնակ-
ցութիւն այս կամ այն քաղաքական
կուսակցութեանը: Եկեղեցին վեր-
քաղաքական հաստատութիւն է»:

Լրագրողներու այն հարցին,
թէ իր յայտարարութենէն յետոյ
ի՞նչ հետեւութիւն ըրաւ, երբ տամ-
եակ հազարաւոր քաղաքացիներ
դուրս չելան փողոց եւ չպահանջե-
ցին օրուայի իշխանութեան հրաժա-
րականը, կաթողիկոսը արձագան-
գեց. «Մենք որեւէ կերպով յորդոր
եւ կոչ չենք ուղղել, որ ժողովուրդը
դուրս գայ փողոց եւ համապատաս-
խան գործողութիւններ իրակա-
նացնի, մենք յորդոր ենք ուղղել
Հայաստանի Հանրապետութեան
վարչապետին: Մեր հիմնաւորում-
ները առկայ են մեր խօսքի թեքս-
թում»:

Արցախեան 44-օրեայ պատեղազմին վերջ դրուած զինադադար բէն գրեթէ մէկ ամիս անց՝ Դեկտեմբերի 8-ին, վեհափառ Հայրապետը հանդէս եկած էր 1991 թուականի Հայաստանի անկախութեան նուածումին ի վեր աննախադէպ յայտարարութեամբ՝ յորդորելով վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանին «անձնառութիւն ստանձնել եւ վայր

Հայաստան 750 Միլիոն Տոլարի «Եռլրոպոնտի» Բաժնետոմսեր Թողարկած է

Հայաստան թողարկած է
750 միլիոն տոլարի «Եռլոռ-
պոնտ»-ի բաժնետոմսեր: «Ար-
մէնֆիբես»-ի հաղորդմամբ՝ այս
մասին ասուլիսի ատեն տեղեկու-
թիւնը հաստատեց ՀՀ կեդրոնա-
կան դրամատան նախագահ՝ Մար-
թին Գալստեան:

«Այս, թողարկուել են 750
միլիոն տոլարի եռլրպանտ: Թո-
ղարկուել են 10 տարի ժամկե-
տայնութեամբ, 3.875 տոկոս
եկամտաքերութեամբ», -ըստ
Գայստեան:

Գալստեան վստահեցուց, որ
Հայստանի կողմէ թողարկուած
բաժնետոմանք երու նկատմամբ պա-
հանջարկը երբեք այդքան բարձր
չէ եղած: Կեդրոնական դրամատան
նախագահը այդ պայմանաւորեց
շարք մը գործօներով: Այս պահու-
գրութեամբ՝ համաշխարհային ֆի-
նանսական հիմնարկներու եւ ներդ-
րողներու մօտ բաւականաչափ մեծ
թիւով գումար կայ կուտակուած,
եւ իրենք կը փնտուեն, թէ ուր
կարելի է ներդրում ընել:

ՀԱՅ ԿԵՂՐՈՆՆԱԿԱՆ ԴՐԱՄԱ-

տան՝ վերջին ամիսներուն կ'արձա-
նագրուի միջազգային ֆինանսա-
կան շուկաներուն մէջ երկրի վտան-
գաւոր յաւելավճարի դնահատա-
կանի որոշակի բարելաւում:

«Այսինքն՝ միջազգային
ներդրողների մօտ ընկալումը՝ երկ-
րում մաքրոկայունութեան վերա-
բերեալ, լստակ է: Սա ամենակարե-
ւոր պատգամն է», - ըստ Կեդրո-
նական դրամատան նախագահը:

Անդրադառնալը հարցին, թէ
արդեօք այդ 750 միլիոն տողարը
պէտք է գումարել Հայաստանի պե-
տական պարտքին՝ Գալստեան ըստ,
«Եթէ սրա հաշումին չի իրականաց-
ուելու նախկինում թողարկածի վա-
ղաժամ մարում, ապա՝ այս»:

Բանութեան Կոչերը Տեղ Պէտք Զէ Ունենան

Ծարունակուած էջ 1-էջ

ուած են դատաւորներու շարունակուող կախուածութեամբ՝ նախկին իշխանութիւններէն։ Այս երեւոյթը աւելի բացայատ դարձաւ երբ անցեալ շաբար Երաբլուրի մէջ վարչապետի հասցին բռնութեան կոչեր կատարող Արցախի խորհրդարանի նախկին պատգամաւոր Վահան Բաղասեանի նկատմամբ դատաւորը անմիջապէս կայացուց կալանքի որոշում։ Նախկին իշխանութիւններու օօրը ընդդիմադիր դիրքեր հանդէս եկող Բաղասեան չունենալով այսպէս կոչուած «նախկիններու տանիքը», արժանացաւ տարրեր վերաբերմունքի՝ քան միւսները։

Ընդդիմութեան վարչապետի թեկնածուն, որ նի քանի անգամ հանդէս եկած էր բռնութեան կոչերով, Արարատի մարզ կատարած իր վերջին այցելութեան ընթացքին յայտարարեց, որ եթէ սահմանադրական ճանապարհը արդիւնք չտայ, պէտք է ապստամբութիւն ընել: Խօսքը անշուշտ զինեալ ապստամբութեան մասին է: Մանուկեանի այս ելոյթը եւս ներկայիս իրաւապահներու կողմէ քննութեան առարկայ է, սակայն մեծ հաւանականութեամբ ան եւս շարունակէ գործել ազատ ու համարձակ, քանի տակաւին չէ լուծուած Քայլաստանի մէջ անկախ դատարաններ ունենալու հարցը:

Փաշինեանի իշխանութիւնը
կը շարունակէ մնալ իր կողմէ դա-
տաւորներու գործերուն չմիջամ-
տելու իր սկզբունքային կեցուած-
քին վրայ: Սակայն, միւս կողմէ կը
խարիսխին պետութեան հիմքերը եւ
իրաւապահ նարմիններու ջանքե-
րը կը մնան ապարդիւն: Դատա-
տորներու հարցը պէտք է լուծել օր
առաջ, մանաւանդ որ Վերջին եր-

որ դատաւորները պատրաստ չեն
եւ կամ ի վիճակի չեն ինքնական
վերասերելու:

Վերափոխութելու:
Բնութեան կոչերով ու
սպառնալիքներով հանդէս եկող-
ները կը փորձեն պահութտիլ
պատերազմի ընթացքին կրած
պարտութեան ետին: Սակայն,
ոմանք կը յիշեցնեն որ, «Դոկ-
տենքեր 27-ին» զոհ գացին պա-
տերազմ յաղթողները: Այդ ողբեր-
գական դեպքի ետին թագնուած
կասկածեալները, նոյն այսօր-
ուայ ընդդիմադիր գործիչներէն
շատերն են, որոնց համար գերա-
պատակը օր առաջ իշխանու-
թեան հասնելն է, ինչ միջոցաւ ալ
ըլլայ այդ, մանաւանդ որ հան-
րահաւաքային պայքարը չտուաւ
սպասուած արդինքը, իսկ ընտ-
րութիւններուն հետ կապուած յոյ-
սերը այդքան ալ մեծ չեն:

Կերցերս ընկերային ցանցերը՝ «Թուիթեր», «Ֆեյսապուք», «Եռութիւն» եւ այլք փակեցին Տանութ Թրամփի հաշիւները՝ բռնութեան մասին ըրած ակնարկութիւններուն համար: Եթէ Ամերիկայի գործող նախագահին վրայ սահմանափակում կրնայ դրուիլ, հաստատ որ նոյն ճակատագրին արժանի են Հայաստանի այն գործիչները, որոնք բռնութիւն կը քարոզեն: Ազգային Անվտանգութեան Ծառայութիւնը այս ուղղութեամբ պետք է դիմէ միջոցներու, քանի որ ոչ մէկ տեղ խօսքի ազատութիւնը բացարձակ չէ ու չի լուսար ուստի:

Հայաստանի զարգացման ու
հզօրացման միակ գրաւականը
Երկրն ներս օրինականութեան
ու ժողովոդապարութեան գերա-
կայութիւնն է, ու բոլորը պետք է
հասկնան որ, իոն տեղ չունին
թռնութեան կոչերն ու սպառնա-
լիութեոր:

«ԱՎԱՒ»

Վերականգնումի Յրանայականը (Յայկական Բանակի Օրուան Արիթով)

Այս տարի, բոլորովին տար-
բեր են պայմանները, հասկնալի
պատճառներով: Մուայլ տրամադր-
ութիւնները սեւ ամպի նման կը
ճնշեն հոգինները: Անցեալ տասնամ-
եակներու խրոխտ ողին, պահ մը
ընկծուած է յուզաթաթաւ մտո-
րումներով: Արցախի մէջ ծաւալած
44-օրեայ պատերազմը գլխովին
շրջեց մէր ժամանակակից պատ-
մութիւնը:

Բանակի օրուան առիթով, մէր
առաջին պարտականութիւնն է խո-
նարհիլ այն սերունդին առջեւ, որ
մատաղ դարձաւ սոյն անհաւասար
պատերազմին՝ կրելով անոր ծան-
րութեան ողջ դաժանութիւնն ու
արհաւիրքը: Մերունդ մը չքացաւ
հայրենիքի պաշտպանութեան
սրբազն գուպարին մէջ: Խրա-
մատներու ետին, լուսաւոր տղաք,
պարտականութեան ճամբուն վրայ
ինկան՝ քաջ գիտակցելով որ իրենց
ետին ժողովուրդ մը ամբողջ կը
սպասէր յաղթանակի դափնիին: Արդիական հրթիւններու դիմաց,
պինդ կուրծքերով եւ բարձր ճա-
կատներով զգեստնեցին վախն ու
սոսիր՝ բռնելով անմահութեան ու-
ղին: Մէր, կարօտ, ընտանիք եւ
ուսում մէկդի դրած, ճերուաբար
նետուեցան ուազմի դաշտ՝ Կերտե-
լով տիպարը հերոսի եւ հայ զի-
նուորի: Պատերազմին միակ օրէնքն
է՝ կուրի անմասցորդ կերպով եւ
անվեհերօրէն. իսկ նահատակու-
թիւնը՝ անթառամ պսակն է քաջե-
րուն:

Վիրաւոր է բանակը: Վերջին
պատերազմը չնմանեցաւ նախոր-
դին: Այս անգամ Արցախի մէջ
հայոց բանակը կը մարտնչէր
թուրքիոյ եւ Աստրաքանի դէմ,
որոնք զինուած գերարդիական զի-
նատեսակով, յատկապէս օդային
տարածքով առաւելութեան հասան
հայկական ուժերուն: Շրջանային
ընոյթ ունէր զինեալ բախումը: Այդ
է որ վճռեց պատերազմին
ելքը: Հակառակ անոր, հայ զինուո-
րը արիաբար մնաց պատնշի վրայ: Հերոսական նոր էջեր գրեց պատ-

միկիթարանքն ու ապաւէնն էին
Հայաստանի խաղաղ երկինքին: Ահա
թէ ինչու, արդարացիօրէն հայկա-
կան բանակը կը վայելէր համայն
հայութեան աղապատանքն ու խան-
դակաթ գուրգուրանքը: Բանակը
հարազատ որդին էր հայ ժողո-
վութիւն:

Այսօր, պատերազմին ետք, նօս-
րացած են շարքերը: Եռաբլուրը
կարծէք չի յագենար գրկելու իր
նահատակ զաւակները: Սրտակե-
ղեք լուրերը չեն դադրիր փոթոր-
կելու մէր խոռվեալ ներաշխարհը:
Ինչքան ժպտուն դէմքեր չկան
այլեւս: Ինչքան մարտիկներ շտա-
պեցին յաւիտենական բաժանման:
Ինչքան սեւ շղարշներ պարուրե-
ցին մէր արնաթաթախ Արցախը:
Հայաստանի հողը կարծէք շաղախ-
ուած է հերոսներու արեամբ: Նոյնն
էր անցեալին Արեւմտեան Հայաս-
տանի եւ Կիլիկիոյ մէջ, նոյնն էր
Զէլիթունի եւ Փոքր Հայքի մէջ,
մինչեւ Սարդարապատ ու Հաղ-
բութ, մինչեւ Գորիս ու Պաշ Ապա-
րան: Մեր պատմութիւնը հիւսուե-
ցաւ յորդահոս արեան թաթախու-
մով: Ինկական մարտիրոսագրու-
թիւն մը՝ յանուն հողին, հայրենի-
քին եւ պատութեան:

Այսօր, 44-օրեայ պատերազմի
վաղորդայնին, թէեւ ընկճուած են
սիրտերը, արինոտ են խոկումնե-
րը, վշտահար են տրամադրու-
թիւնները, սակայն՝ այլընտրանք
չկայ եւ չի կրնար ըլլալ, եթէ ոչ՝
վերականգնիլ... դա բանակ վերա-
կանգնիլ: Սա հրամայականն է
օրուան: Մէն մի հայու ուղղուած
կոչ-հայանգ: Այո՛, Նոյեմբեր 10-
ին յուսախաբ էինք, այո՛ անճրկած
էինք թախիծի գորշ ճնշումին տալ,
սակայն՝ այսօր ընդունելի չէ յու-
սահատութիւնը: Յուսախաբու-
թիւնը բնական է, երեւոյթին հե-
տեւանքն է, բայց յուսահատու-
թիւնը դարձանը չի՝ կրնար ըլլալ:
Ընդհակառակը, Եռաբլուրի ծոցին
մէջ ամփոփուած երիտասարդ
աճիւնները պիտի ցանկալին տես-
նել ոչ թէ յուսաբեկ շարքեր, այլ՝
վերականգնող դասակներ, ուղղա-
հասակ զինուորներու գումարտակ-
ներ եւ իրենց տեղը փոխարինող
նորափթիթ կորիւններ:

Ցաւ ի սիրտ, երեւմն կը

լուսին խոպտ ձախներ, չարանենդ

տրտունջներ, իբրեւ թէ հայ զի-
նուորները Արցախի մէջ ինկան

յանուն ոչինչի, կամ՝ ճակատներ

ուղղուեցան մատաղցու դառնալու

համար եւ եթէ այս պիտի ըլլար

արդիւնքը, ինչո՞ւ գացին ուազմա-

ճակատ եւ զոհուեցան անիմաստ
տեղը: Սա, պարզ է, զուտ քաղաքա-
կան շահարկում է: Վիրաւորանք է
զինուորներու հասցէին եւ անպատ-
կառ վերաբերմունք հերոսներու
նկատմամբ: Յաշակուտ եւ փոքրո-
գի մարդիկ, յետին նպատակներով,
սկսած են շահարկել բանակին գո-
հերը եւ հետապնդել ինչ-ինչ նպա-
տակներ: Բայց, թող բոլորը լաւ
իմանան, որ զինուորները իրենց
ազգային պարտքը կատարեցին
բարձր գիտակցութեամբ, ազգային
վեհութեամբ, Անդրանիկեան ոգիով
եւ ի խոնդիր հայու արժանապա-
տութեան: Ուստի, ոչ ոք իրա-
ւունք ունի արժեգործելու, վարկա-
բեկելու կամ չարաշահելու նահա-
տակաց փաղանգները: Հրասայիլ
կամ խրամատի կողքին անմահա-
ցած մէր անկրկնելի քաջորդիները:
Չեր հաշիւնները այլ տեղ մաքրեցէք
փակիւմարթ «ուազմագիտներ»:

Ինչ դիպուկ նկարագրած է
հրապարակագիր, գրագէտ Ռոպէր
Հատուէնեան հողի եւ զինուորի
յարաբերութիւնը՝ ուազմաճատախին
վրայ:

«Ռազմաճակատին վրայ, խրա-
մատի մը մէջ, զինուոր մը, յարձա-
կումի մը նախօրեակին, պիշերուան
մթութեան մէջ ձեռքը երկարեց ու
ափ մը հող վերցուց գետնէն:

Նայէ, ըստ ընկերոջը, որ-
քան չոր է սա հողը:

Ես չեմ հասկնար, պատա-
խանեց միւսը:

Ես կը հասկնամ, ըստ առա-
ջին զինուորը ափին մէջ փշրելով
փիսրուն հողը: Այս հողը չոր ու
անբարեբեր հող մըն է: Ոչինչ կը
բումնի յաստեղ, անպիտան հող մըն
է: Եւ սակայն վաղը հազարաւոր
երիտասարդներ իրենց կեանքը պի-
տի կորսնցնեն այս հողին համար:

Մարդուն պատմութիւնը, որ
զինագիր Պատմութիւնն է, առա-
ջին օրէն ի վեր ուրիշ բան չէ եթէ
ոչ հողի համար մղուած կուիւններու
պատմութիւն: Եւ մարդը, որուն
համար հողը ճակատի մըն մըն
է, երկու ծանրագույն պարտականու-
թիւններ ունի իր առջեւ: Նախ իր
արիւնը հոսեցնել այդ հողին պաշտ-
պանութեան կամ ընկալումին հա-
մար, ապա իր քրտինքը հոսեցնել
այդ հողը ծաղկեցնելու ու հարս-
տացնելու համար»:

Փա՛ռք հայոց բանակին:

Բիշր յարգանք յանուն հայ-
րենիքի ինկած անհամար զինուոր-
ներու անմեռ լիշտականին:

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

«ԱՐԱՐԱՏ» ԼԻԲԱՆԱՆ

#ArtsakhStrong
#GlobalArmeniansUnite

WE ARE OUR BORDERS. ALL FOR ARTSAKH.

[Donate Now](#)

TO DONATE VISIT
WWW.ARmeniaFund.ORG/DONATE

ԳԵՐՀԳ. Տ. ԽԱԺԱԿ ԱՐՔ. ՊԱՐՍԱՄԵԱՆ ՅՉՈՄԻ ՄԵԶ ԴԱՍԱԽՈՍԵԵ ՅԱՅ ԵԿԵՂԵՑԻ
ԺՈՂՈՎԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽԸՆԹԱԳՄԵՐՈՒՆ ՇՈՒՐԾ

Արեւմտեան Եւրոպայի Հայրապետական պատուիրակ եւ Սուրբ Աթոռի (Վատիկան) մօտ Հայստանեաց Առաքելական Եկեղեցւոյ ծտական ներկայացուցիչ Գերշ. Տ. Խաժակ Արք. Պարսամեան վերջերս Հոռոմի մէջ հանդէս եկաւ շահեկան դասախոսութիւնով մը, որու նիւթն էր՝ «Ժողովականութիւնը եւ քրիստոնէական միութիւնը, ըստ Հայ Եկեղեցւոյ»։ Հոռոմի Ա. Թովմաս Ազուինացի Քահանայապետական համալսարանի «Թիլլարտ» ամպիոնին նախաձեռնութեամբ կազմակերպուած էր այս դասախոսութիւնը։ Հարկ է նշել, որ այս ամպիոնը տարեկան դասախոսութիւններու շարքեր կը կազմակերպէ եւ 2021 թուականի տարեմուտին Գերշ. Տ. Խաժակ Արք. Պարսամեանին վիճակնցաւ առաջին դասախոսութիւններէն մին իրականացնելը։

Նորին Սրբազնութիւնը շուրջ 45 վայրկեան այս հեղինակաւոր համալսարանէն ներս դասախոսեց՝ օրուան նիւթը մատուցելով զանազան ենթաբաժիններով, որոնք խորքին մէջ հետաքրքրական ամբողջ մը կազմեցին եւ լսարանին համար մատչելի դարձուցին քննարկման նիւթը։

Գերշ. Տ. Խաժակ Արք. Պարսամեան առաջին հերթին ընդգծեց Հայ Եկեղեցին՝ որպէս Արեւելեան Ուղղափառ եկեղեցին կողմէ ապատկանի Արեւելեան Ուղղափառ կամ ոչքաղկենական Եկեղեցիններու ընտանիքին, որու միւս անդամներն են Ղպտի, Ասորի, Հնդիկ եւ Եթովպական եկեղեցինները։ Այս ընտանիքը ընդունած է քրիստոնէական Եկեղեցւոյ առաջին երեք տիեզերական ժողովները։ Այս ընտանիքի բոլոր անդամները անկախ ազգային եկեղեցիններ կը հանդիսանան եւ իրարու հետ հաղորդակից են, հին դարերէ ի վեր ունին իրենց անկախ ժողովական աւանդութիւնները։ Անոնց հիմնական առանձնայատկութիւններէն մին է, որ այդ եկեղեցինները իրենք կը ընտրեն իրենց պատրիարքները կամ կաթողիկոսները։

Այս համայնապատկերին վրայ Գերշ. Տ. Խաժակ Արք. Պարսամեան խորացուց իր բացատրութիւնները Հայ Առաքելական Եկեղեցւոյ շուրջ։ Այսպէս, Հայ Եկեղեցւոյ շուրջ առատ աւանդութիւններու վրայ։ Վարչական աւանդութեան առում մով Հայ Եկեղեցւոյ բնորոշ կարե-

նկատուի Գործք Առաքելոց գրքի 15-րդ համարին մէջ (Առաքելական ժողով երուսաղէմի մէջ):

Դասախոսութեան տեւողութեան Գերշ. Տ. Խաժակ Արք. Պարսամեան խորացաւ Հայ Եկեղեցւոյ ժողովական մօտեցման կազմաւորման նիւթին մէջ՝ առաջին հերթին բացատրելով անոր առաքելական ծագումը։ Նորին Սրբազնութիւնը ապա բացատրեց Սուրբ Գրիգոր Լուսաւորչի շրջանին հայոց կողմէ քրիստոնէութեան պետականօրէն իւրացումը։ Պատմական աղբիւրներէ զանազան մէջքերումներով՝ Նորին Սրբազնութիւնը դիտել առուաւ, թէ Սուրբ Գրիգոր Լուսաւորչ ինչպէս իրբեւ եպիսկոպոսապետ (կաթողիկոս) նշանակուած էր հայոց համար։ Հստ Ազաթանգեստութիւնը պատմի պատմութեան, Սուրբ Գրիգոր Լուսաւորչ եպիսկոպոսապետ նշանակուեցաւ հայոց թագաւորի եւ բոլոր մարզպետներու, իշխաններու մասնակցութեամբ տեղի ունեցած տարեկան հաւաքին ժամանակակից զամանակակից ապա սուրբ կազմակերպութիւնը միջոցաւ միջոցաւ։ Այդ որոշումները գործադրութեան կը դրուին կաթողիկոսին կողմէ հաստատուելէ վերջ։ Նորին Սրբազնութիւնը դասախոսութեան ընթացքին միշեցուց, որ քրիստոնէայ Եկեղեցւոյ աւանդութեան մէջ ժողովական որոշման մօտեցման հնագոյն օրինակը կը

պատմի Փաւատոս Բիւզանդի (հինգերորդ դար), Սահակ Կաթողիկոսի նշանակման ժամանակ, 389 թուականին, այս սկզբնական սովորութիւնը, նախընթացները փոփոխութեան ենթարկուեցան։ Արդարեւ, Սահակ Կաթողիկոսի ընտրութիւնը ժողովի մը միջոցաւ կատարուեցաւ։ Մեծն Ներսէս Կաթողիկոս (353-373) կազմակերպեց Հայ Եկեղեցւոյ առաջին ժողովը։ Աշտիշատի մէջ գումարուած այդ ժողովին թուականը կը համարուի 354։ Այդ ժողովը որոշեց բարոյական կարգապահութիւններու կապակցութեամբ բարեփոխումներ կատարել, նաեւ վանական եւ բարեգործական հիմնարկներ հաստատել։

Գերշ. Տ. Խաժակ Արք. Պարսամեան ունկնդիրներու նկատուածն յանձնեց, որ Հայ Եկեղեցւոյ երկրորդ ազգային ժողովը գումարուած էր Սեծ Հայքի Արարատ նահանգի Մաղկոտն գաւառի Շահապիկանի աւանին մէջ։ Այդ ժողովին մասնակցած էին 40 եպիսկոպոսներ, վանականներ, երկցներ, սարկաւագներ, նախարարներ, ազատներ եւ շինականներ։ Շահապիկանի ժողովի կանոնի յառաջարանին մէջ նշուած է նաեւ անոր

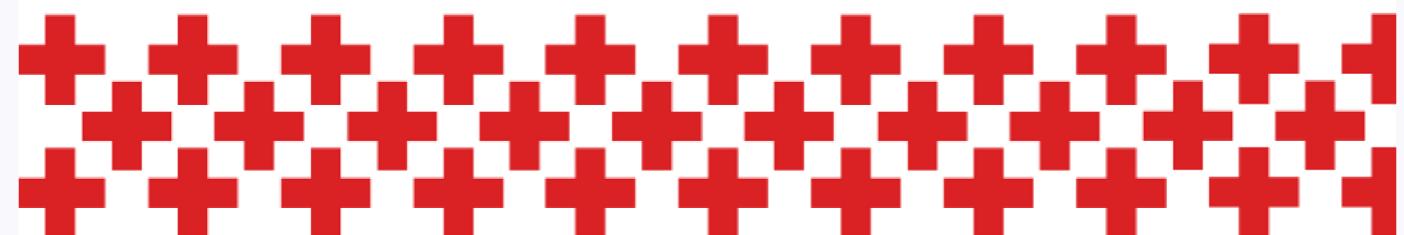
Ծար. էջ 18

American Red Cross

Give blood. Help save lives.

Blood Drive
Organized by
Gaidz Youth Organization

Location: AEBU Hall
1060 N Allen Ave
Pasadena, CA 91104

**Sunday, February 14, 2021
11:00 a.m. to 5:00 p.m.**

Please visit RedCrossBlood.org and enter sponsor code: GAIDZ to schedule an appointment.

Scan to be directed to RapidPass®

Streamline your donation experience and save up to 15 minutes by visiting RedCrossBlood.org/RapidPass to complete your pre-donation reading and health history questions on the day of your appointment.

Scan to schedule an appointment.

massis Weekly

Volume 41, No. 4

Saturday, February 6, 2021

UN Human Rights Experts Call for Release of Captives From Nagorno-Karabakh Conflict

NEW YORK -- Human rights experts at the United Nations have called for the "prompt" release of prisoners of war and other captives by Armenia and Azerbaijan from their recent conflict in the breakaway region of Nagorno-Karabakh.

The UN Human Rights Office of the High Commissioner in Geneva said in a statement on February 1 that the two countries should also move quickly to return the bodies of those killed to families for burial "with due respect for cultural customs."

"Everyone deprived of their liberty for reasons related to the conflict should be returned to their homes, and relatives of those killed must be able to receive the mortal remains of their loved ones, in line with the cease-fire agreement signed on November 9, 2020," the experts said.

"Failure to disclose information on the fate and whereabouts of missing persons and refusal to hand over the remains of the deceased may amount to enforced disappearance, which both Azerbaijan and Armenia have committed to preventing," they added.

Armenia and Azerbaijan fought a fierce six-week battle over the region until signing a Moscow-brokered deal to halt the hostilities on November 9.

Under a cease-fire agreement, a chunk of Nagorno-Karabakh and all seven districts around it were placed

under Azerbaijani administration after almost 30 years of control by ethnic Armenians.

More than 4,700 people were killed in the flare-up of violence and the UN expert group said many are still unaccounted for.

"We are alarmed at allegations that prisoners of war and other protected persons have been subjected to extrajudicial killing, enforced disappearance, torture, and other ill-treatment," the experts said.

"No exceptional circumstances whatsoever -- whether a state of war, internal political instability, or any other public emergency -- may be invoked as a justification of torture and enforced disappearances," they said. "Such acts, when perpetrated in armed conflict, may also constitute war crimes."

The experts added that they were also "seriously alarmed" at reports that corpses were desecrated and called on both sides to "treat dead bodies with dignity."

"We appeal to the authorities of Armenia and Azerbaijan to carry out thorough, prompt, independent, and impartial investigations into allegations of serious human rights violations committed during the conflict and its aftermath in order to hold perpetrators to account and provide redress to the victims. These actions will facilitate truth, reconciliation, and healing," the experts said.

Armenia Commemorates Army Day

YEREVAN — Accompanied by National Assembly Speaker Ararat Mirzoyan and National Security Council members, Prime Minister Nikol Pashinyan visited Yerablur military pantheon on the occasion of Army Day to pay tribute to those soldiers who fell for the Motherland's independence.

The Premier laid flowers at the graves of Artsakh war heroes, Vazgen Sargsyan, Andranik Ozanian, as well as laid a wreath at the monument perpetuating the memory of Armenian freedom-fighters.

The Armed Forces were formally established on January 28, 1992, by decree of President of Armenia Levon Ter-Petrosyan, several months after the country declared independence from the Soviet Union.

Army Day was first observed in 2001, the same year the President signed Army Day into law as an official holiday and a non-working day.

On this day officials usually visit Yerablur memorial to pay homage to the fallen Armenian soldiers who lost their life defending the homeland.

Artsakh Ombudsman's Office Published a Report on the Threat to Armenian Cultural Heritage

STEPANAKERT -- The Staff of the Human Rights Ombudsman of Artsakh published a report on vandalism against the Armenian cultural heritage in the occupied territories of the Republic of Artsakh and the threat of destruction of Armenian monuments.

There are an estimated 4,000 Armenian cultural sites, including 370 churches, 119 fortresses and other historical and cultural monuments in the Artsakh (Nagorno-Karabakh) Republic. The churches date from the 4th to the 21st century. Its valuable archaeological sites, most notably the ancient city of Tigranakert of Artsakh,

date back to the 1st c. BC – 13th c. AD period.

Under the trilateral statement on ceasefire of November 9, 2020 between the Republic of Armenia, the Republic of Azerbaijan and the Russian Federation, at least 1,456 overwhelmingly Armenian historical and cultural immovable prominent monuments have been fallen under Azerbaijani control, including 161 Armenian churches, the archaeological sites of Tigranakert, Azokh Paleolithic cave, the Nor Karmiravan tombs, Mirik, Keren, and

Continued on page 3

Representative Valadao to Serve as Co-Chair of the Congressional Caucus on Armenian Issues

Congressman David G. Valadao and ACA Washington DC Representative Taniel Koushakjian

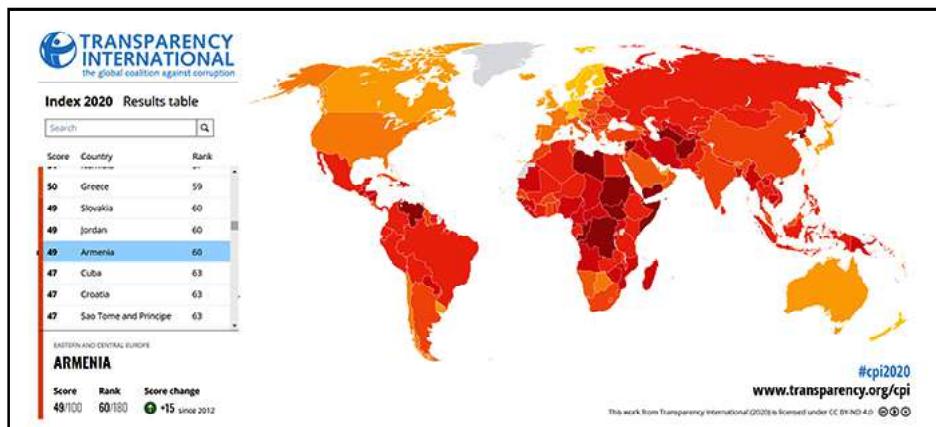
WASHINGTON D.C. — On January 26, 2021, Congressman David G. Valadao was named a co-chair of the Congressional Caucus on Armenian Issues.

"Armenia is a nation so many of my constituents know and love," said Congressman Valadao. "During my time in Congress, I introduced several resolutions formally recognizing the Ottoman Empire's deportation and extermination of over two million Armenian people and, after years of Armenian-American advocacy for this cause, the House and the Senate finally passed H.Res.296, Affirming the

United States record on the Armenian Genocide. However, my fight on behalf of my Armenian-American constituents must continue. Armenians living in Nagorno Karabakh recently faced attacks from Azerbaijani forces in violation of their decade-old ceasefire agreement. This kind of aggression is unacceptable and must end immediately. I am committed to working with my colleagues in Congress on this issue and other issues of importance to the Armenian-American community as co-chair of the Congress-

Continued on page 3

Armenia Continues to Rise in Global Corruption Rankings

YEREVAN — Armenia has further improved its position in an annual survey of corruption perceptions around the world conducted by Transparency International.

It ranked, together with Jordan and Slovakia, 60th out of 180 countries and territories evaluated in the Berlin-based watchdog's 2020 Corruption Perception Index (CPI) released on Thursday.

Armenia and two other countries shared 77th place in the previous CPI released a year ago. Transparency International assigned the South Caucasus state a CPI "score" of 42 out of 100 at the time. The watchdog raised the score to 49 in the latest survey.

"It is the second largest [CPI score] increase in the world after Maldives," it said in an explanatory note.

Armenia was 105th in the corruption perception rankings two years ago. It still trails neighboring Georgia

but is ahead of its three other neighbors: Azerbaijan, Iran and Turkey. Georgia occupies 45th place in the 2020 CPI.

"A country to watch last year, Armenia has taken a gradual approach to reform, resulting in steady and positive improvements in anti-corruption," says a Transparency International report.

"However, safeguarding judicial independence and ensuring checks and balances remain critical first steps in its anti-corruption efforts," it adds. "The effectiveness of those efforts is additionally challenged by the current political and economic crisis as a result of a recent Nagorno-Karabakh conflict and the subsequent protests against Prime Minister Nikol Pashinyan over a ceasefire deal."

Armenian law-enforcement authorities have launched dozens of high-profile corruption investigations. They mostly target former top government officials and individuals linked to them.

Five More Armenian POWs Returned Home from Azerbaijan

YEREVAN — Five more Armenian prisoners of war have returned home from Azerbaijani captivity, Armenian deputy prime minister Tigran Avinyan said in a Facebook post today. He said their repatriation was a joint effort of the Russian side and Armenia's National Security Service.

"Also today 62 of other Armenian prisoners of war, still being held in Azerbaijan, spoke with their relatives by telephone," he wrote.

They were flown to Yerevan by a Russian plane and immediately taken to a military hospital for examination.

A senior Karabakh official, Boris Avagyan, told reporters that the five men were among 62 Armenian soldiers who were taken prisoner in early December when the Azerbaijani army seized the last two Armenian-controlled villages in Karabakh's Hadrut district oc-

cupied by it during the six-week war.

According to Avinyan, Azerbaijani authorities allowed all 62 prisoners to speak with their families by phone earlier on Thursday.

Avagyan stressed the importance of the release of "the first group" of these POWs. "This means that the process is moving forward," he said.

The latest repatriation raised to 59 the total number of Armenian POWs and civilians freed to date. More than 100 others are believed to remain in Azerbaijani captivity.

Foreign Minister Ara Ayvazian demanded the unconditional release of the remaining Armenian prisoners.

"Azerbaijan should understand that this is a humanitarian issue and if this issue continues to be exploited it will become problematic for Azerbaijan as well," Ayvazian told reporters.

Armenia and Iran to Continue Advancing Bilateral and Multilateral Cooperation

YEREVAN — Iranian Foreign Minister Mohammad Javad Zarif visited Yerevan on Wednesday, reaffirming his country's desire to continue seeking closer relations with neighboring Armenia after the recent war in Nagorno-Karabakh.

Zarif also expressed Iran's strong support for Armenia's territorial integrity as he discussed regional security and bilateral ties with his Armenian counterpart Ara Ayvazian.

"The Islamic Republic of Iran attaches importance to the territorial integrity of all countries and strives to ensure that the religions and rights of all peoples are always protected. Our red line is the territorial integrity of the Republic of Armenia and we have made that clear," he told Ayvazian at the start of their talks.

"We stand ready to deepen our relations with Armenia in the political, economic, cultural and security fields," he said.

"We have many common concerns. Our concerns include the presence of terrorists and foreign fighters," Zarif added, seemingly alluding to the widely documented participation of Middle Eastern mercenaries in the six-week war on Azerbaijan's side.

Zarif also mentioned those concerns during his separate meeting with

Prime Minister Nikol Pashinyan held later in the day. Pashinyan said he looks forward to discussing with Iran's top diplomat "developing and deepening our bilateral relations" and other "very important issues."

An Armenian government statement on the meeting said the two men "exchanged thoughts" on the aftermath of the Karabakh war stopped by a Russian-brokered ceasefire on November 10.

"The prime minister noted that many issues, included Nagorno-Karabakh's status, remain unresolved and that Armenia is ready to continue negotiations within the framework of the co-presidency of the OSCE Minsk Group," said the statement.

According to the statement, Zarif and Pashinyan stressed the importance of "unblocking and reactivating regional transport links."

Speaking to RFE/RL's Armenian Service after his talks with Ayvazian, Zarif said Iran too sees now a real chance to establish a rail link with Armenia passing through Nakhichevan.

"That is one requirement for both Iran and Armenia as well as for the region, and we are working with both Armenia, Azerbaijan and Russia," he said.

Armenia Issues New Eurobond Worth \$750 Million

Central Bank Governor Martin Galstian confirmed on Tuesday reports that Armenia has issued its fourth Eurobond worth \$750 million to manage its increased public debt and budget deficit.

Galstian said that the dollar-denominated bonds, repayable in 10 years at an annual yield of almost 3.9 percent, attracted strong interest from foreign investors.

"Never before has there been so much demand for bonds issued by Armenia," he told reporters. "This has to do with a number of factors. International financial institutions and investors have accumulated large amounts of cash, and they are looking to see where to invest them."

The Armenian government has not yet commented on the latest Eurobond issue. It is not clear whether it plans to use the proceeds to fully or partly buy back \$500 million in similar bonds sold at a 4.2 percent yield in

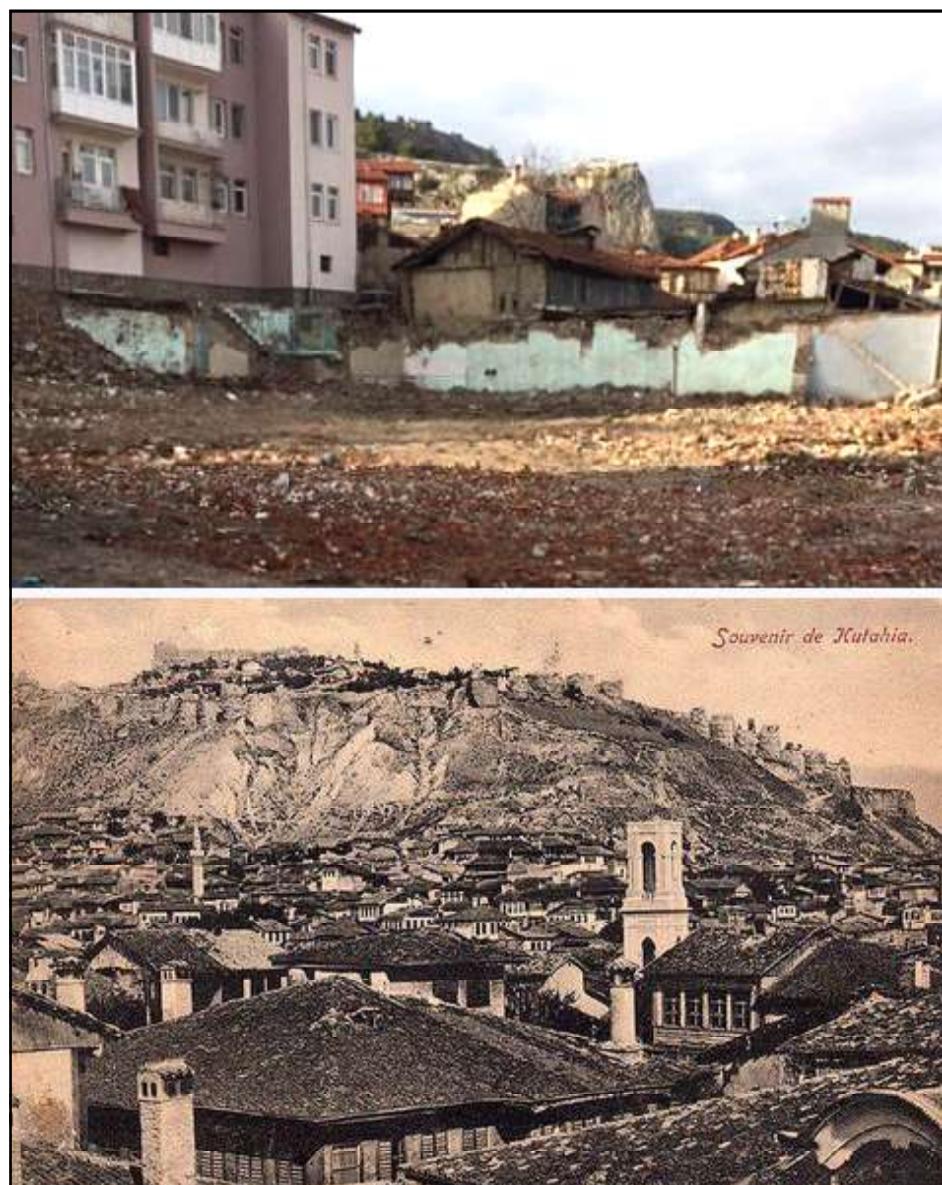
September 2019.

The government needs cash to finance its 2021 budget deficit projected at 341 billion drams (\$658 million) or 5.3 percent of GDP. Under its budget bill approved by the parliament in December, 60 percent of the deficit is to be covered from external resources.

The government already resorted to additional external borrowing last year to make up for a significant shortfall in its tax revenues resulting from an economic recession caused by the coronavirus pandemic. As a result, Armenia's public debt rose by \$647 million, to almost \$8 billion, in the course of 2020. The debt is projected to pass the \$9 billion mark this year.

According to the latest Central Bank estimates cited by Galstian, the Armenian economy contracted by 7.8 percent last year but should grow by about 2 percent in 2021. The government expects slightly faster growth.

Garo Paylan: “How Was the Armenian Church Demolished Despite the Protection Order?”

ISTANBUL (Bianet) -- Peoples' Democratic Party (HDP) Diyarbakir MP Garo Paylan has submitted a Parliamentary question regarding the demolition of the Surp Toros Church despite being designated as an "Inmovable Requiring Protection" by the Kütahya Regional Board of Cultural Heritage Protection.

The historical Armenian church in Turkey's western province of Kütahya has been destroyed after it came into the possession of a person.

Submitting a Parliamentary question to the Speaker's Office to be addressed to Minister of Culture and Tourism Mehmet Nuri Ersoy, HDP MP Paylan has briefly stated the following about the issue:

"Dating back to 1603, the church had an important place in the city's memory. The church was considered to be an important site of memory as it was the church where musicologist Gomidas was baptized."

"The church was lastly used as a wedding hall and a movie hall; the authorities remained indifferent to the Armenian community's calls for its restoration or, at least, its use as a cultural center."

Paylan has also referred to the remarks of Justice and Development

Party (AKP) Chair and President Recep Tayyip Erdogan, who said, "We did not, do not and will not interfere with the belief, worship or the sacred of anyone."

Paylan has noted that "this demolition, despite Erdogan's remarks, has deeply saddened and hurt all Christians, especially the Armenian citizens."

Accordingly, Paylan has asked the Minister the following questions:

-How was the Kütahya Surp Toros Armenian Church demolished despite the protection order?

-Has an investigation been launched against the person who demolished the church?

-Has an investigation been launched against the public officials who made way for the demolition of the church under protection?

-Why do you remain silent to the destruction of Armenians' cultural heritage?

-Will you take any action to ensure that the church will be rebuilt to its original?

After the Surp Toros Church in Turkey's Aegean province of Kütahya passed into the ownership of a person, it has been completely destroyed. There is now a flat ground in the place of the historical church.

Representative Valadao

Continued from page 1

sional Caucus on Armenian Issues. We must continue to advocate for the Armenian people and encourage the new Administration to maintain and strengthen relationships between the United States, Armenia, and Artsakh

[Nagorno Karabakh]."

"The Congressional Caucus on Armenian Issues has always operated in a bipartisan fashion, and I know our current co-chairs will continue this tradition," said Co-Chair Congressman Frank Pallone, Jr. (D-NJ-06). "I'm confident we will work together

Artsakh Ombudsman's Office

Continued from page 1

architectural monuments such as palaces, bridges, and historic quarters (see Annex 2). In addition, in the territories which came under Azerbaijani control, there were 8 state museums and galleries with 19,311 exhibits (see Annex 1), as well as "Shushi Carpet Museum" and "Shushi Armenian Money Museum" operating on a private basis.

The report presents a number of cases of destruction and acts of vandalism against the Armenian cultural heritage during the Azerbaijani-Turkish aggression and after the ceasefire, including deliberate targeting and vandalism against St. Holy Savior Ghazanchetsots Cathedral and St. Hovhannes Mkrtich (Kanach Zham) Church of Shushi.

The report also refers to Azerbaijan's policy of deliberately spreading disinformation on Armenian cultural heritage and "albanizing" the Armenian cultural monuments which is also a threat of extinction of the Armenian cultural heritage in the territory of Artsakh.

The analysis of the identified cases and the context of Armeniophobia shows that the destruction and distortion of the Armenian cultural heritage are systematic and widespread. The actions and statements of the Azerbaijani state bodies and public figures show that this is a specific state policy based on the criminal policy of inciting hatred against the Armenian nation.

There are serious concerns over the preservation of these historical sites under Azerbaijani control. Given Azerbaijan's practice of systematic destruction of Armenian cultural heritage in its territories over the last several decades, these concerns are not misplaced. Two flagrant examples are (1) the total destruction of the ancient Armenian cemetery of Julfa in Nakhichevan between 1997-2006, in which a total of 28,000 monuments (including 89 medieval churches; 5,840 unique hand-carved khachkars (cross-stones) and 22,000 ancient tombstones were destroyed; and (2) the destruction of Armenian monuments of the Tsar village in the Karvachar (Kelbajar) region. Moreover, despite the short time of control, there are already a number of known cases of vandalism against Armenian cultural heritage in Artsakh in the places that were occupied by Azerbaijan during September 27-November 9 war.

to ensure the United States strengthens its relationship with Armenia and supports its young, democratically elected government that was shaken by last year's devastating aggressions by Azeri and Turkish forces in the region. I look forward to working with my colleagues on the Caucus to ensure the incoming Secretaries of State and Defense are focused on reassessing our strategic relationships in the Caucasus region, upholding the principle of human rights, and holding bad actors like Turkish President Erdogan accountable."

"We're very pleased to welcome Congressman Valadao back

Historical revisionism by Azerbaijan is rampant in the region, which has been carried out through systemic "Albanization" of Armenian cultural property since the 1950s. In an effort to strengthen its ties to these lands, Azerbaijan revises and rewrites history by claiming that the Armenian churches and cross-stones belong to Caucasian Albanians, and that Caucasian Albanians are Azerbaijani peoples' ancestors. The goal is to eradicate Armenian peoples' historical roots to the region and thereby diminish their entitlement to live in and govern these areas while fabricating an Azerbaijani historical presence.

This report aims to highlight the urgency required in taking steps to protect Armenian cultural heritage in the Republic of Artsakh (Nagorno-Karabakh) and prevent its destruction once under Azerbaijani control.

After a ceasefire has been established on November 9, 2020, UNESCO made a proposal both to Armenia and Azerbaijan to send an independent mission of experts to draw a preliminary inventory of significant historical and cultural heritage sites in and around Nagorno-Karabakh as a first step towards the effective safeguarding of the region's heritage. For the same purpose, the members of the intergovernmental Committee of the Hague Convention of 1954 for the Protection of Cultural Property in the Event of Armed Conflict and its Second Protocol (1999), adopted a declaration on December 11, 2020 and welcomed UNESCO's initiative and confirmed the need for a mission to take stock of the situation regarding cultural properties in and around Nagorno-Karabakh. The Committee requested each of the parties to render the mission possible.

Despite the urgency of the matter as acknowledged by UNESCO, Azerbaijani Government creates an obstacle for the mission to arrive by not responding to the request.

The first part of this report sets out the deliberate targeting of Armenian cultural heritage during the recent war, in violation of the 1954 Hague Convention, to which both the Republic of Azerbaijan and the Republic of Armenia are parties, and the second part looks at Azerbaijan's state-sponsored propaganda aimed at appropriating Armenian cultural heritage as its own and/or cleansing any traces of Armenians in regions under Azerbaijani control.

to Congress and even more excited that he is rejoining the leadership of the Congressional Armenian Caucus. His deep knowledge of the history of the Armenian people and of the current challenges the young Republics of Armenia and Artsakh face will do well in representing his Armenian American constituents in the years ahead." stated ACA Washington D.C. Representative Taniel Koushakjian.

Congressman Valadao joins co-chairs Rep. Frank Pallone Jr., Congressman Gus Bilirakis, Congresswoman Jackie Speier, and Vice-Chair Adam Schiff.

AUA Announces New Scholarship Fund for Women in STEM

YEREVAN -- Armenia is emerging as a hub of creativity and innovation and gaining a reputable ranking in the technology sector. Growth in the IT sector is creating new jobs and bringing new demands for professionals skilled in the areas of computer science, engineering, and data science. The American University of Armenia (AUA) is committed to the development of Armenia and providing the highest quality education in these fields thanks to AUA's affiliation with the University of California and accreditation through the Western Association of Schools and Colleges. We are preparing a talented and diverse workforce which will bring the sector's growth in Armenia to the next level. Standing out and shining in the field are Armenian women. AUA female graduates are assuming leadership roles and bringing fresh perspectives and new ideas to a market driven by innovation but historically dominated by men.

In this effort, we are happy to announce the establishment of the Violet Jamgochian Karagozian Endowed Scholarship Fund in support of AUA's Yes, Armenian Women Can! campaign and the advancement of women in STEM fields. The scholarship fund was established through a generous gift from AUA Trustee Dr. Ann Karagozian and Dr. Theodore Sarafian in memory of Dr. Karagozian's mother, Violet Jamgochian Karagozian.

"AUA is committed to unlocking the potential in each and every student and is showing what is possible when women are given the proper access and opportunity to top-notch STEM education," remarks AUA Vice President of Development Gaiane Khachatrian. "In 2018 we launched the Yes, Armenia Women Can! campaign to provide scholarship support for women studying Computer Science, Engineering, and Data Science at AUA. Today, half of all AUA students studying at the College of Science and Engineering are female. These young learners are shining in the classroom and in internship positions, while our graduates are standing out as top performers in the

field. These striking results are evidence of the transformative power of the campaign and attest to the impressive impact we are making together."

The Violet Jamgochian Karagozian Endowed Scholarship Fund will empower AUA's female students in computer science, engineering, and data science. "My mother, Violet Karagozian, was a woman who was ahead of her time," Dr. Karagozian says. "She studied mathematics in college while working full time to help support her family during the Depression and Second World War. She earned a master's degree and became a high school math teacher for many years, eventually becoming the department chair."

Violet Karagozian was an avid supporter of many Armenian organizations, including the Daughters of Vartan. Dr. Karagozian notes, "She was brilliant and wise and had a strong and abiding Christian faith. She would be so pleased to know that a scholarship in her name will support the next generation of brilliant women in STEM fields!"

Violet Jamgochian Karagozian's memory will live on at AUA thanks to Dr. Karagozian's support and continue to inspire strong Armenian women studying Computer Science, Engineering, and Data Science at the University. To learn more about the Yes, Armenian Women Can! campaign and its impact, please visit yawc.aua.am and join us in our efforts in empowering female students in STEM.

TUMO to Participate in the Venice Architecture Biennale

YEREVAN -- From May to November 2021, TUMO will participate in the Venice Architecture Biennale, with its own pavilion at the Arsenal, the main area at the Biennale. The Venice Biennale is one of the world's largest architectural exhibitions. It is attended by some of the world's most innovative architectural firms, and some of its most renowned scholars. The title of the 17th International Architecture Biennale is "How Will We Live Together?"

TUMO's "Learning to Learn Together" installation at the Biennale will explore the future of learning and showcase the international network of TUMOs. The installation is based on a forest of computer-generated "life-lines" that give voice to teenagers from

Yerevan and Stepanakert to Berlin and Beirut. The participants of the exhibition will be able to "enter into a dialogue" with TUMO students and learn about their daily life, as well as their

AGBU London Trust Announces New Scholarship for Classical Armenian Studies at Oxford University

Picture caption: Opening of the Gospel of Mark, written in Classical Armenian, by scribe and miniaturist Mesrop Xizanci. Bodleian Libraries MS. Arm. d. 13, fol. 115r (New Julfa, Isfahan 1609)

LONDON -- In keeping with its core commitment to advance Armenian education, the Armenian General Benevolent Union (AGBU) London Trust recently made a substantial gift to support a scholarship programme for graduate students pursuing a master's degree in Classical Armenian Studies at Oxford University. It is the leading university for Armenian studies in the UK and has pursued the subject since the mid-nineteenth century.

By providing support for one graduate student per year for five years, the new scholarship programme will play a key role in helping to foster greater understanding of Armenian culture and heritage. The first scholarship will be awarded in October 2021, with the programme running through to 2026.

Scholars studying for the MSt in Classical Armenian Studies gain experience in reading and interpreting a wide range of Armenian texts, thus enabling them to develop a critical understanding of the literary culture and historical background of their chosen period. During their time at Oxford, students will have access to the Bodleian Library's unique collection of Armenian manuscripts, which includes a very rare copy of the first book printed in Iran: an Armenian Psalter from New Julfa.

The course is directed by Professor Theo Maarten van Lint, who holds the Calouste Gulbenkian Professorship of Armenian Studies. He says: 'Funding is an indispensable

dreams and aspirations.'

This year, the Biennale will focus on the new challenges currently facing the world, especially those related to architecture, and will propose solutions to these challenges. For this reason, the list of participants is as comprehensive as possible, including not only the entire architectural community, universities and major studios, but also artists, politicians, and journalists. This year's Biennale curator is Hashim Sarkis, Dean of the Department of Architecture and Urban Planning at Massachusetts Institute of Technology.

"We need a new spatial contract. In the context of widening political divides and growing economic inequalities, we call on architects to imagine spaces in which we can generously

element in offering worthy candidates access to the Master's in Classical Armenian Studies. Therefore I am extremely grateful to Joseph and Jenny Oughourlian and the AGBU for this generous and strategic donation.'

The creation of the AGBU London Trust Scholarship represents the next stage in an already fruitful partnership between the organization and Oxford, which for the past seven years provided financial support to Armenian students reading a range of subjects at the University. The new scholarship programme, which will be open to students from all over the world, aligns with the AGBU's mission to uphold Armenian heritage through educational, cultural and humanitarian spheres.

Joseph Oughourlian, AGBU London Trust Chairman and Vice-President of the AGBU Central Board said: 'AGBU is absolutely honoured to partner with the prestigious global institution that is the University of Oxford. The University's Faculty of Oriental Studies has been thriving for years and as the world's largest Armenian organization, it is a logical development for AGBU to support the faculty's MSt in Classical Armenian Studies. We deeply thank Professor van Lint and his team for allowing this cooperation to happen.'

For more information about the MSt in Classical Armenian Studies, please visit www.ox.ac.uk/admissions/graduate/courses/mst-classical-armenian-studies

live together," said Sarkis in an opening statement for the Biennale.

The Architecture Biennale, which is being held one year late due to the pandemic, is part of the Art Biennale founded in 1895. The main purpose of the Biennale, held every two years since 1980, is to offer architectural solutions to societal and technological problems. Despite the Biennale's international orientation, it also allows architects from around the world to present new projects of local significance. This year, 112 projects from 46 different countries will be presented at the Biennale. The Biennale is divided into two main sections: The permanent pavilion in the Biennale Gardens as well as the Arsenal, which hosts projects from numerous nations under one roof.

Պատմուածք Մածուն, Մածուն, Ոչխարի Մածուն

ՀԵՏՐԻԿ ԱՍԱՍԵԱՆ

...1945-ի խոր աշուն: Օրերը ցրտել են, վառելիք չկայ, սննդամթերք՝ նոյնպէս: Ընտանիքին կերպողը միայն մայրս է, որ աշխատում է չէնքի վրայ, որպէս սեւագործ բանուոր: Դրութիւնը ողբերգական է: Զալրիկիս, որ նորերս է վերադարձել բանակից, աշխատանքի չեն ընդունուեց, մի բան, որ պատահեց մեր դրացի Յովկաննէս Գանչուրեանի հետ: Վերջինս հազիւ վերութիւնից վերադարձ, ձերբակալուեց ու մենք այլեւս նրան չտեսանք: Աստուած գիտի թէ հոգին որտեղ աւարտեց:

Այդ գժուարին օրերին մեր թաղում սկսեցին աւելանալ ընտանի կենդանիների թիւը:

Օրերից մի օր մայրս դիմեց հայրիկիս.

- Յակոր, մեր վիճակը անմիթար է, մի բան պիտի անենք: Տես թէ ինչպէս են մեր հարեւանները կովեր, ոչխարներ պահում, երեխանների համար կաթ, մածուն, պանիր ապահովում, ի՞նչ ես կարծում, մենք էլ մի կով չգնենք:

- Վերժին, ինչի՞ մասին ես խօսում: Նախ մենք կով գնելու դրամ չունենք, փորձեց առարկել հայրս, եւ, յետոյ, ո՞րտեղ պիտի պահենք, մենք գոմ, կամ ախոռ չունենք...,

- Խնդրում եմ չ'ընդհատես, ուշադիր լսիր: Նախ՝ դրամի մասին: Պարտք կը վերցնենք մեր հարեւան, մսավաճառ Ասատուրից: Նա շատ դրամ ունի, քեզ էլ շատ է յար-գում: Եթէ ինդրես՝ քեզ չի մերժի, իսկ կովն էլ կը պահենք քո..., քո դրադարանում....

- Ի՞նչ..., գժուել ես, ինչ է, դրադարանում, տան մէջ...

- Այո՞-, այո՞-, գժուել եմ, տան մէջ, գրադարանում..., ի՞նչ է, ուզում ես, որ երեխաններս սովից մենանք..., հերն եմ անիծել գրադարանիդ էլ, գրքերիդ էլ...,- ու ձեռքը թափ տալով հօրս գլխի վրայ՝ աւելացրեց, - տօ՞-, տօ հենց քեզ էլ..., ինձ համար ընտանիքս ու երեխաններս ամէն ինչից վեր են: Վե՞րջ, ամէն ինչ որոշուած է:

Ես ու եղբայրս թախիթի մի անկիւնում կծկուած, երբեւէ չէնք տեսել մեր մօրը այդպէս բորբոքուած:

- Ես ո՞րտեղ եմ աշխատելու, փորձում էր ըմբուստանալ հայրիկս:

- Որտեղ կուզես աշխատիր..., երբ, որ աշխատում ե՞ս ինչ, ո՞վ է գնահատողը, մի հասարակ գրադարանավարի գործ էլ չեն վստահում քեզ...

- Ի՞նչ, վստահե՞լ..., ինչ է, ու էլ չես հասկանում հա՞ս ուրիշներին ման, որ ինդիրը վստահութեան մէջ չէ, այլ ուրիշ հանգամանքներ կան... եւ, յետոյ, միայն ե՞ս եմ այս վիճակում յայտնուել: Ակադեմիայի կառուցից ներս երկու տասնեակի են հասնում ինձ նմանները, որոնք անգործ են:

Զգարով որ «աւելին փախաւ» քան պէտք էր, այս անգամ արդէն մայրս շոյիչ մի արտայացութեամբ փորձեց մեղմել հօրս վրդով-մունքը:

- Յակո՞թ ջան, սիրելիս..., կը ներես, սիալ մի հասկանայ, ես ուզեցի ասել, որ քեզ չեն վստահում ոչ թէ քո գիտելիքների, այլ պատերազմի ժամանակ գերութեան վիճակում յայտնուել:

Դէ, դէ՞-, քիթդ մի կախի: Հիմա ասա, թէ ինչ ենք անելու:

- Ի՞նչ ասեմ..., թող գրադարանս ախոռով վերածուի: Ո՞վ է տեսել, որ հարիւրաւոր զրքերի մէջ կով պահեն, ու ես էլ նրա հարեւանութեամբ նստեմ ու թրիթի հոտի տակ գիտութեամբ զբաղուեմ: Ի՞նչ հիանալի տեսարան:

- Դէ լա՞ւ, մի չափազանցրու, արդէն մեղմ ու քնչալից տոնով պատասխանեց մայրս՝ աւելացնելով, - Յակոր ջան, ի՞նչ անենք, պայմաններն են ստիպում: Հիմա ասա, գնում է սա Ասատուրի մօտ՝ դրամ պարտք վերցնելու: Ասում են, որ հինգ հարիւր ուղարկով կարելի է կով գնել:

- Զէ՞-, ոչ, ես չեմ գնա, ես չեմ կարող այնպէս խօսել, ի՞նչպէս դու..., դու արդէն փորձուած ես, ի՞մ բացակայութեան ժամանակ չորահինգ տարի շփուել ես մարդկանց հետ, համոզելու կերպը գիտես:

- Լաւ, ես կը գնամ Ասատուրի մօտ, գոնէ դու էլ գնայ մէր հարեւան վահրամի մօտ: Իրենք կով ունեն, ինքը հասկանում է նման գործերից եւ կարող է լաւ ընտրութիւն անել մեղ համար: Ինդրիր, որպէսզի մեղ ընկերակցի անասունի շուկայ գնալիս:

Ասատուրը տուել էր դրամը, ի հարկէ՝ առանց տոկոսի: Նոյնիսկ այդ գժուարին տարիներին, եւ դրանից յետոյ էլ, տոկոսով պարտք վերցնելն ու տալը անյարիր էր մարդկանց մտայնութեանը:

Նման մտածողութիւնը, դժբախտաբար ծնունդ առաւ երրորդ Հանրապետութեան առաջին իսկ օրերին, որի պատճառով բազում հայ ընտանիքներ եւ ընկերներ թշնամացան միմեանց հետ: Եւ քանի՞ քանի «տոկոսի տակ» եղող ընտանիքներ քայլացուեցին ու լքեցին Հայրենիքը:

... Ինչեւէ, կովը գնուեց: Նիշա՞ր, քոսոտ մի կով. որը իբրեւ թէ իւրաքանչիւր օր 15 լիտր կաթ էր տալու: Իսկ ո՞վ էր կթելու կովին: Դրա միջոցն էլ գոտա մայրս, իմ խելացի, ձեռներեց մայրս: Գնաց մեր տան դիմացի ապարանցի Արուսի մօտ, չգիտեմ ինչ ասաց, ի՞նչպէս համոզեց, որ այդ կինը մի ամբողջ շաբաթ եկաւ, կթեց կովը եւ մօրս, նոյնիսկ հայրիկիս սովորեցրեց կով կթելու արուեստը:

Այդ «արուեստում» հայրս աւելի ձեռնհաս եղաւ:

- Վերժին, նայիր թէ ես ինչպէս եմ կթում: Պէտք է պատուի ամենավերին՝ քոքից բռնես ու մատներդ սահեցնելով բերես ներքեւ, իսկ դու պտուկի ծայրից ես քաշում մատներդ, այդպէս կաթը քիչ էր:

Դժուար է չէ՞ այսօր պատկերացնել, որ Յակոր Անսաեան մէծանունուն գիտնական հայագէտը կով է կթել:

Մեր հարեւան վահրամի ասածը թէ 15 լիտր կաթ է տալու կովը՝ բնաւ չէր համապատասխանում իրականութեանը: Միայն 5-6 լիտր կաթ էր տալիս մէր կովը: Եւ այդպէս, այդ կովն էլ մտաւ մէր թաղի կովերի «ցանկի» մէջ: Ինչպէս բռլորը, ես էլ դարձաւ հովիւ ու մի քանի անգամ էլ հերթը ինձ հասաւ թաղի բռլորը անսառ դարձաւ համար կաթի վրայից մի քանի ճաշի:

Իւրաքանչիւր երեկոյ, մայրս մածուն էր մերում, չմոռանալով կաթի վրայից մի քանի ճաշի գդալ:

սեր առանձնացնել ինձ համար: Ես կաթի սեր շատ էի սիրում, բայց կաթ՝ երբեք: Առաւատեան, կիս եւ մէկ լիտրանոց ապակեայ ամաններով (բանկա) լի, պայտասակի մէջ դրած մածունը վերցրած, շըջում էի յարակից փողոցներով եւ մանկական բարալիկ ձայնով կանչում էի:

- Մածուն, մածուն, լաւ մածուն, ոչխարի մածուն:

Ես ի հարկէ գիտէի, որ ոչխարի կաթի մածունն աւելի յարգի էր քան կովի մածունը, ուստի, ես յաճախորդներին գրաւելու համար ոչխարի մածուն էի ներկայացնում էր դրիշով կաթի վաղացը կամ կովի մածունը ու ոչխարի մածունը:

- Դէ լա՞ւ, մի չափազանցրու, արդէն մեղմ ու քնչալից տոնով պատասխանեց մայրս՝ աւելացնելու:

- Չէ՞ զանց աշխատուած մածունը:

- Չէմ աշխատու հա՞ս, յետո՞յ ինչ, որ պետական հիմնարկում չեմ աշխատուած:

- Այդպէս է, ճիշդ ես Յակորը ջան, մի նեղանայ, դու օրը 24 ժամ տանն ես աշխատուած, բայց փողը փեղ ո՞րտեղից:

- ԵջՄԱԾԻԱԾԻՆ ամսագրում տպուած յօդուածի հոնրարն էր:

Իմանալով մէր անելանելի վիճակը, վեհափառի կարկադրութեամբ վճարեցին աւելի՝ քան օրէնքով հասանակ համար պատրաստուած արհեստական կանունում էր:

- Եթէ քեզ տայի այդ դարձար գիտես:

- Եթէ այդ դարձար գիտես:

<p

Եօթանասունամեակ - 1951-2021

Գարեգին Ա Յովսէփեանց Գիտնական Կաթողիկոսին Կտակը Վարդանաց 1500-ամեակ Երաժշտագէտ Համբարձում Պէրպէրեան

ԴՈԿՏ. ԶԱՒԵՆ Ա. ՔՂՆՅ.
ԱՐՁՈՒՄԱՍԵԱՆ

Հայրապետին Կտակը

S.S. Գարեգին Ա Կաթողիկոս

Հնչէր ի ներկայութեան հազարա-
ւոր ժողովուրդի: Ականատեսի վկա-
յութեամբ է որ գրի կ'առնեմ սոյն
տողերը: Երգչախումբի նախնա-
գոյն մասնակիցներէն ընտրեալնե-
րու կարգին պիտի ըլլալին նաեւ
վաչէ Արքեպիսկոպոս Յովսէփեան,
այն ատեն սարկաւագ, եւ Ընծայա-
րանի Ա կարգի ուսանող? տողերս
արձանագրողը:

Յոյակապ Համանուագ

Երաժշտագէտ
Համբարձում Պէրպէրեան

Այս տարի Վարդանանց Հերո-
սամարտը պիտի տօնենք Փետր-
ուար 11-ին, ու մեզի պարտք
կ'իյնայ լիշտատակել զայն Հայրա-
պետական սոյն կտակով: Պիտի
հարցնէք թէ ի՞նչ կրնար ըլլալ
Կիլիկիոյ մեծանուն եւ գիտնական
Գարեգին Ա Հայրապետին կտակը
ուղիղ 70 տարիներ առաջ: 1950
թուականի Գահիրէի իր ամառնա-
ցին արձակուրդին, ուր Եղիպտոսի
բուրգերուն ստորոտը գտնուող
յայտնի հիւրանոցին մեծ հիւրն էր
Հայրապետը, երկու եղիպտակայ
Դպրեկանքի ուսանողներս նուպար
քիւփէլեանն ու ես գացեր էինք իր
Աջն առներու ու օրհնութիւնը ստա-
նալու: Անթիլիաս վերադարձին
Կաթողիկոսարանին մէջ Գարեգին
Վեհափառ Կաթողիկոսը իր մօտ կը
կանչէր տաղանդաւոր երաժշտա-
գէտն ու մէր ուսուցիչը Համբար-
ձում Պէրպէրեան, յանձնարարելով
որ Վարդանանց Հերոսամարտի
1500-ամեակի բացառիկ առիթով
երաժշտական վեցերու համերգ մը
պատրաստեր: Մեր ուսանողութեան
շրջանը ըլլալով Պըն. Պէրպէրեան
յայտնեց ծրագիրը եւ ընտրեց հայ-
նեղ տղաքն ու սկսաւ գործի:

Հանճարեղ երաժշտագէտը նախ
պիտի ընտրէր լաւագոյն բնագիրը
զոր պիտի վերածէր հազներգու-
թեան (Քանթաթայի) եւ այդ բնա-
գիրը միայն մեծանուն բանաստեղծ
վահան թէքէեանի, Խորհուրդ Վար-
դանանց նոյնքան հանճարեղ բա-
նաստեղծութիւնը պիտի ըլլար: Հիմնական աշխատանքը Պէրպէրեան-
քին մէջ կատարելէ ետք, մասնա-
գէտ երգիչներով, լրիւ նուագային
դործիքներու մասնակցութեամբ,
ստարուան մը ընթացքին Համբար-
ձում Պէրպէրեան կարողացաւ Խոր-
հուրդ Վարդանանց Քանթաթան
ստեղծագործել որ շուտով համեր-
գին պետական եւ յայտնի սրահ-
ներու մէջ իր հոչակը տարածեց:

Առաջին պատեհութեամբ Գա-
րեգին Հայրապետի հովանաւորու-
թեամբ 1951 Փետրուար 1-ի Կիրա-
կի օր յոբելինական տարիին բա-
ցումը կը կատարուէր Կաթողիկո-
սութեան Մայր Տաճարին մէջ մա-
տուցուած եղիսկոպոսական Պա-
տարագի աւարտին, ու առաջին
անգամն ըլլալով համանուագը կը

Յերսանարտը
կը Յայտարարուի

Արական նրբագոյն հայնով
մեներգիչը կուտայ մարտահրաւէ-

ըս՝ «Վասն Յիսուսի, վասն հայ-
րենեաց յառաջ»: Այստեղ երաժշ-
տութիւնն է որ պատերազմի դաշտ
կը դառնայ ինքնին՝ թմբուկնե-
րու, ծնծաներու, եւ փողերական
գործիքներու համութիւն մը, ձայ-
նեղ եւ սրտառուչ, որոնց կը
հետեւի Զօրավարին հրամանը,
այս բոլորը մէծ բանաստեղծ Թէ-
քէեանի թուիչքով եւ երաժշտագէ-
տին տաղանդով, ծաւալուն երկ-
սեռ երգչախումը ովով եւ լման նուա-
գախումբով: Կը լսենք ու կը
հիանանք թէ ինչպէս երաժշտա-
կան ձայներն ու ելեւէջները կը
հրաւիրեն «Երկինքն այս գիշեր
Երկիրը օրօրելու»: Եւ մինչեռ
կոիւը կը լսուի իր լիաբուռն
երաժշտութեամբ, յանկարծ կը
մեղմանան, շատ կը մեղմանան,
յայտնելու համար Զօրավար Վար-
դան Մամիկոնեանի նահատակու-
թիւնը՝ իր «անմահ հոգին» ետին
ձգելով:

Քանթաթան իր վեհաշունչ
եղրափակիչ ու վերասլաց երգով կը
վկայէ թէ «Պարեր կ'անցնին, բայց
Վարդանը քաջ, բայց Վարդանը
սուրբ, կ'երթայ միշտ յառաջ»:
Տարին յոբելինական տարի ըլլա-
լով սոյն ստեղծագործութիւնը ներ-
կայացուեցաւ Լիբանանի, Եւրոպա-
յի, Երեւանի, Պոստոնի եւ նիւ
եորքի մէջ յաջորդաբար: Բախ-
տաւորութիւնը ունեցաց վերջին
անգամ նիւ եորքի ծանօթ պետա-
կան երաժշտապարահին մէջ 1973
թուի գարնան, հայոց եւ ամերիկա-
ցիներու խուռներամ ներկայու-
թեան մատուցուած համերգին ներ-
կայ գոյնուելու, այս անգամ գերա-
զանց, զեկավարութեանը ներքեւ
Համբարձում Պէրպէրեանի: Փի-
տէճեանի վկայութեամբ Պէրպէր-
եան քաններորդ դարու հայ մեծա-
գոյն երաժշտագէտը կը հանդիսա-
նար, ինչպէս դար մը աւելի
կանուխ՝ կոմիտաս Վարդապետ:

Կահէ Պէրպէրեանի Կտակը

Համբարձում Պէրպէրեանի ար-
ժանաւոր որդին, թաւջութակա-
հար վահէ Պէրպէրեան, եղաւ իմ
մտերիմը: Այժմ հանգուցեալ Վա-
հէն որ ատեն մըն ալ մէր ուսուցիչը

եղաւ Դպրեվանքէն ներս իր հօրը
փոխարէն, յաճախ կը հեռաձայնէր: Օր մը յայտնեց թէ Վարդանանց
Օրաթորիոյին վերջնական եւ լա-
ւագոյն օրինակը իր քովն էր եւ
կ'ուզէր ապահով տեղ մը հասցնել: Քեզի կը վստահիմ ըսելով զրկեց եւ
այժմ իմ մօտ կը գտնուի վերջնա-
գոյն եւ լաւագոյն տարբերակը,
լրիւ եզչախումը բի նուազու-
մբի ձայնանիշերով, քսան էջ:

Թաւջութակահար
Կահէ Պէրպէրեան

Այդ մասին տեղեակ պահեցի Փրոփ
Գրիգոր Փիտէճեանը օր մըն ալ
ընտիր այս օրինակը իրեն ցոյց
տալու եւ յանձննելու: Զհասայ սա-
կան եւ Փիտէճեան աւաղ իր մահ-
կանացուն կնքեց:

Մտքս անցաւ, արդեօք կրնա-
լի Internet-ին մէջ գտնել ուղղակի
քանթաթային կատարումը թէրեւս
մէծանուն հեղինակին ճպոտին ներ-
քեւ: Գտայ եւ սակայն շատ հեռու
մէր գիտցածէն: Երգչախումը լրա-
ցի սորբուրդ գործութիւնը ներ-
կայացուեցաւ Լիբանանի, Եւրոպա-
յի, Երեւանի, Պոստոնի եւ նիւ
եորքի մէջ յաջորդաբար: Բախ-
տաւորութիւնը ունեցաց վերջին
անգամ նիւ եորքի ծանօթ պետա-
կան երաժշտապարահին մէջ 1973
թուի գարնան, հայոց եւ ամերիկա-
ցիներու խուռներամ ներկայու-
թեան մատուցուած համերգին ներ-
կայ գոյնուելու, այս անգամ գերա-
զանց, զեկավարութեանը ներքեւ
Համբարձում Պէրպէրեանի: Փի-
տէճեանի վկայութեամբ Պէրպէր-
եան քաններորդ դարու հայ մեծա-
գոյն երաժշտագէտը կը հանդիսա-
նար, ինչպէս դար մը աւելի
կանուխ՝ կոմիտաս Վարդապետ:

Վահէ Պէրպէրեանի Կտակը

Համբարձում Պէրպէրեանի ար-

ժանաւոր որդին, թաւջութակա-

հար վահէ Պէրպէրեան, եղաւ իմ

մտերիմը: Այժմ հանգուցեալ Վա-

հէն որ ատեն մըն ալ մէր ուսուցիչը

ոչ իրավական գործութեամբ, դան-

դա աւագանաց կուտածութեամբ կ-

ար գործութեամբ կը գործարէն ա-

րա աւագանաց կուտածութեամբ կ-

ար գործութեամբ կը գործարէն ա-

րա աւագանաց կուտածութեամբ կ-

ար գործութեամբ կը գործարէն ա-

րա աւագանաց կուտածութեամբ կ-

ար գործութեամբ կը գործարէն ա-

րա աւագանաց կուտածութեամբ կ-

ար գործութեամբ կը գործարէն ա-

րա աւագանաց կուտածութեամբ կ-

ար գործութեամբ կը գործարէն ա-

րա աւագանաց կուտածութեամբ կ-

ար գործութեամբ կը գործարէն ա-

րա աւագանաց կուտածութեամբ կ-

ար գործութեամբ կը գործարէն ա-

րա աւագանաց կուտածութեամբ կ-

ար գործութեամբ կը գործարէն ա-

րա աւագանաց կուտածութեամբ կ-

ար

Յակոբ Դիլաչար-Մարթաեան

Աշխարհատարած Հայկական Սփիրոբի Գոյատեւման Գաղտնիքը
իր Լեզուն է, Զնշեցէք Այդ Լեզուն եւ կը Զնօրի Հայկական Սփիրոբը:
Որովհետեւ Երբ Լու Լեզուն, կը Լու Նարեկեան աղօթքը,
կը Լու Կոմիտասեան Եղգը, կը Լուն Դպրոցներու զանգերը,
կը Մարին Մշակոյթի Զահերը եւ Այդ Լոռլեան Մէջ կը
Դադրի Տրոփելէ ու Բարախելէ Մեր Ժողովուրդի սիրտը:

Ազգային գրադարանի նախկին տնօրեններից՝
Հրաչեայ Սարիբեկան

ՊՕՂՈՍ ԱՐՄԵՆԱԿ ԼԱԳԻՒՄԵԱՆ

Յակոբ Դիլաչար Մարթաեան...
մէկ ամիս առաջ հայկական մամու-
լում ամփոփ հաղորդում էր հրա-
պարակուել Պոլսահայ անզուգա-
կան գիտնական, հմուտ լեզուաբան,
ահաւոր հայրենակից Յակոբ Մար-
թաեանի մասին։ Սոյնով, նրա մա-
սին գրում եմ աւելի ընդարձակ,
Հայ մարդը իմանար ով էր իրենց
հայրենակից Յակոբ Դիլաչար Մար-
թաեանը։

Խորհրդավյան Միութեան միշտը հանրապետութիւնների պատմաբան-արեւալագէտներից, գրականագէտներից, լրագրողներից բաղկացած մի խումքը 1968 թուականի Սեպտեմբերին այցելել էր Թուրքիա՝ Անկարա, Ստամբուլ, Բրուսա քաղաքներ, Իզմիրի (Զմիւռնիա) միջազգային ցուցահանդէս։ Խումբը հանդիպել էր նաեւ Անկարա բնակող Պրոֆէսոր Յակոբ Մարթաեանին։

Խմբի մասնակիցներից Ակադեմիկոս Մատուր Պ. Աղայեանը իրենց խումբի այցելութեան յուշերն էր հրատարակել խմբատիպ մի գրքովկով, որը խմբագրել էր Գ. Մագոյեանը: Նա, իր խմբագրականում յայտնել էր, «Խորհրդային Հայաստանն եղել սփիւռքում ու Թուրքիայում հայապահպանութեան աղբիւրը», սփիւռքում «ազտո» ու «ժողովրդավար» կուսակցութիւնները, առանց նրա պետական կարգերին գաղափարակից լինելու, գործակցել նրա հետ: Վիճելի է Խորհրդային Միութեան լուծարումը, Զինաստանի Դէն Սիապինի նման մի անձնաւորութիւն չեղաւ, որ երկրում ձեռնարկել փոխելու սահմանադրութիւնը, բարեփոխել այն, դառնալ իրար հակագողող մոլորակի երկու ուժերից մէկը, Լենինն էլ մնաց դամբարանում... որ ժողովուրդին լիշեցնէին նրան, ու նրա հիմնադրած կարգերը:

Մինչ խումբի տարբեր վայրեր ացելութիւններին անդրադառնալը, գրում եմ Պրոֆէսոր Յակոբ Մարթաեանի մասին, խմբի անդամ Մատուր Աղայանի պատումների յուշերի հետաքով, լեցուն անուշ դէպքերով։ Այսպէս էր պատմել։

Տասնըհինգտարեկան պատա-
նի եղել, Առաջին Համաշխարհա-
յին պատերազմը սկսելու ատեն,
ինքն էլ զօրակոչուել թուրքական
բանակ, ծառայել կովկասեան ճա-
կատում: Անվատահութիւն ու դա-
ժան վարմունք եղել Հայ վինուոր-
ների նկատմամբ: Այնուշետեւ տե-
ղափոխուել սիրիական ճակատ: Այն-
տեղ ականատես եղել անգլիացի
գերի զինուորականների նկատմամբ
եղած հալածանքներին: Նրանք,
իմանալով որ ինք Անգլերէն իմա-
ցել, խնդրել էին միջնորդել, որ
իրենց նկատմամբ բռնութիւններ
չկատարուէին: Մարթացեանին դա-
ւածան էին համարել, շղթաեակապ
տարել հրամանատարի մօտ: Զգա-
լով, որ իրեն փրկութիւն չկար,
որոշել համարձակ խօսել: Հրամա-
նատարին գեկուցել էին, որ ես
դաւածան էի, նա ցանկացել էր

պատժել իրեն, Մարթաեան յայտարարել, որ նման վարքագծի միջոցով թուրքեան չէր կարող քաղաքակիրթ երկիր դառնալ եւ որ առաջդիմութեան ձգտողները այդպէս չեն գործում, այն յատուկ է սուլթանական իշխանութեան եւ ոչ թէ հանրապետական կարգերին ձգտող գործիչներին:

Սարթայեանին ուղեկցողները
անձկութեամք սպասել էին, թէ
հրմանատարը ինչպէս կը վարուէր
իր նկատմամբ, նա ուշադիր լսել
իրեն, հրամացել էր ձեռքերը ազատ
արձակէին, իրեն բերողներին գուրս
հրափրել, առաջարկել նստել: Թէ չ
էր առաջարկել: Խնդրել էր պատ-
մել հասարակական կեանքի ու
ժողովրդական կարգերի մասին:
Նա հետաքրքրասէր եղել, թրքա-
կան բանակում նմանները հազուա-
գիւտ էին եղել: Երկար տեւել
նրանց զրոյցը, այն կասկած էր
առաջացը իրեն: Հրամանատարը
նրան հրաժեշտ տալով ասել, որ
յաճախ այցելէի իրեն, կարգադրել
էր իմ ցանկութեան դէպքում ինձ
իր մօտ թողնէին: Զեռք տալով
ցանկացել բարեկամ լինէին:

Մարթայեան մտածել, որ
կարո՞ղ էր խաղաղուժ վարձունք
ցուցադրում էր իր հանդէպ: Յետոց

իմացել, որ իր զրուցակից սպան Մուստաֆա Քեմալն եղել: Նա յա-
ճախ էր իրեն հրատիրել իր մօտ,
տեղեկանալու՝ պիտական-քաղաքա-
կան կարգերի, պատերազմի ծագ-
ման պատճառների եւ բազմաթիւ
այլ հարցերի մասին: Ամել էր, որ
Մուստաֆա Քեմալ Փաշան յատուկ

կրթութիւն ստացած չի եղել, սա-

կարգերի անկումից յետոյ, իրենց
համար աւելի նախընտրելի մաս-
նագէտներ պիտի լինէին արտերկ-
ըռում ուսման տիրացածները:

Ըսթերցողը թող ներող լինի
նիւթից շեղուելու համար, հե-
տաքրքիր է այն: Ոռքերդ Գոլեմում
Յակոբ Մարթանանի թուրքերինի
ուսուցիչը եղել նշանաւոր թուրք
բանաստեղծ Թեփիկ փիքրեթը: Ակ-
սոսացել էր, որ չէր աշակերտել իր
ժամանակին յայտնի թրքաբան
Ստեփան Կուրտիկեանին: Ստեփան
ներգաղթել Հայաստան, յայտնի
եղել նաեւ որպէս բանաստեղծ,
վարել մի ամսագրի խմբագրապե-
տի պատամխանատու պաշտօնը:
Բարեկամացել էր Փիքրեթի հետ:
Նա կապուած եղել Հայկական շրջա-
նակների հետ, հալածուել: Հայ
գործիչներ բարձր էին գնահատել
նրա հայսակիրութիւնը: 1908 թուա-
կանի մի գիշեր բախել էին նրա
դուռը, ներս էին մտել երեք քաղա-
քացիական անձինք: Մակեդոնիա-
յի թրքական զօրամասի յեղափո-
խական ընդյանակի մարդիկ եղել:
Յայտնել էին, որ յեղափոխական
ելոյթ էին ունենալու, խնդրել էին
գրել իրենց ելոյթի հիմնը: Փիք-
րեթ մի գիշերում գրել այն՝ «Ազգի
երգը»: Աչա նրա առաջին երկու
տողերը:

Յիմա հայրենիք իմ, դեպի ար-
դարութիւն,

Արդէն օրինուած է քու սուրբ
ուղին...

16 օրեր յետոց, 1908 թուակա-
նութիւն

Նին, այդ երգով Մակեղոնական
բանակի զինուորներ մտել Ստամ-
բուլ, տապալել սուլթանի իշխա-
նութիւնը, զաւթել պետութիւնը:
Եղբայրական ու ազատութեան կո-
չերի յեղափոխութիւնը, կարճ ըն-
թացք ունեցել: «Երիտ Թուրքեր»
կոչուած ալր անարդ եռեակի յեղա-

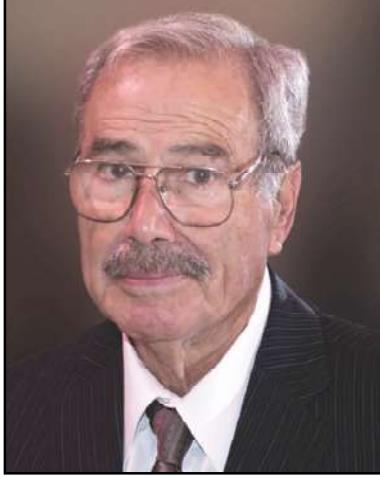
փոխութեան կոչերը կարճ տեւելու գլխաւոր նպատակը Թուրքիան թրքացնելն եղել: Փիքրեթը զբեր նրանց դատապարտող բանաստեղծ-ծութիւններ, յայտարարել, «մարդասպանների ու խաքեանների միջևին փախարինելու եկել մէկը ուրիշը»: Նրան հալածել, արագացրել մահը: Մարթաեանը յօդուած զբեր նրա հարիւր ամեաց յոբեկեանի առիթով: Հայեր մտերմացել էին այդ ոհմակի հետ, հայեր խաբուել էին նրանց կոչերից, եղաւայն որ սարսափելի էր, ոչ թէ եղեռն, այլ ցեղ էին սպաննելու «Յեղասպանութիւն»: Կողոպտեցին երկիրը, տիրացան նրա հողին, խողխողեցին Աստղիկի վարդաթերթիկներից շիկնած հարսերին, անուշ մանչերին, լեռներից իջան արտեկը կում վաստակած դրամով զէնքի տիրացած ֆիտայինները, խաբուած քաջ տղաներին, նրանց հայրերին զօրակոչեցին բանակա առանց զէնքի զինուոր, սպաննեցին, անզօր տարեցներին իրենց

მანქერი հետ հանեցին իրենց տնե-
րից, հայրենազրկեցին, աքսորեցին
արաբական անապատներ, աքսորի
ճանբաներ, մահն աւելի գերադա-
սելի եղել քան այնտեղով քայլելը,
հայերի զաստակած դրամով երկ-
րում տնտեսութիւն հիմնեցին,
իրենց զաւթած երկրի տնտեսու-
թեան հիմքը: Հետաքրքիր է, լսե՞լ
էիք նման բան, թուրքեր հայոց
հողում պտծատու ծառեր հողի
սրտին տուել... հայոց շէների
ուանչպարների սրտերից հողին հո-
սած քրաինքը, աղօթքի մրգունջե-
րը խեղեկել էին նրանց արմատնե-
րը, ի գուր սպասել նրանց ծլար-
ձակման:

Յակով Մարթաեան ընտանիքով փոխադրուել հիւրընկալ Բուլկարիա: Հայագիտութեամբ զբաղուել, այդ ընթացքում հեղինակել մի շարք գրական երկեր, կատարել անգլիացի բանաստեղծների գործերից թարգմանութիւններ: Եւ վերջապէս սկսել զբաղուել հայագիտութեան խոնդիրներով: Վարդանանց պատերազմի 1500 ամեակին նուիրուած խոհերի աշխատութիւն յեղինակել: Պատերազմ, չգիտեմ ինչքանով ազգացին, այն աշխարհում հաւատքի համար մղուած առաջին պատերազմն էր՝ Գիրգոր Պարթեւի Արիստակէս տղայի Սահակ որդու, Սահակադոխտ անուշ դատեր ու Մամիկոնեան տոհմից Համազասպ Նախարարի որդի Վարդանի սպարապետութեամբ տանուլ տուած ճակատամարտ, իմ կարծիքով սպարապետների փառաւոր զօրավարների սերունդից Վարդանի յախուոն կուուին խորհուրդ էր ունեցել նաև Գրիգորի կողմից սեռած ծինը (Գեն): Մարթաեան, Մտամբուլի «Մարմարա» թերթում հրատարակել չորս հարիւր լողուածներ:

Մուսատափա Քեմալ ղարձել էր
Թուրքիայի նոր պետութեան ղե-
կավարը: Նրա իշխանութեան ատեն
Թուրքիայում ուժեղացել «Թուրք»
ազգամծութիւնը: Լեզուաբաննե-
րի, գիտնականների միջոցով զար-
գացրել էր մշակութը, Թուրքիան
Եւրոպականացման ուղի առաջ-
նորդել, ցանկացել մուսուլմանա-
կան աշխարհում թուրքիզմի դերը
բարձրացնել: Այդ նպատակով արա-
բական այբուբենը փոխարինուել
լատինականով, թուրքերինը մաքր-
ուել արաբական ու իրանական
լեզուների բառերից ու բառար-
մատներից: Մ. Աղայեան իր յուշե-
րում չի լիշտապես թակոր Մար-
թաեանի մասին մամուլում եղած
Մուսափա Քեմալի «Քարտուղար»
լինելը եւ ոչ էլ նրա կողմից
թուրքիայի լատինատառ այբուբե-
նի ստեղծումը, ինչպէս Հաղորդ-
ուել էր մամուլում: Վերոյիշեալը
իրականացնելու համար 1932 թուա-

ՄԱՅԱՉԴ

ԳԵՂՐԳ (ՃՈՐՃ) ԳԱԼՈՒՍԵԱՆ (1940-2021)

Սրտի դառն կսկիծով կը գուժենք մահը մեր սիրեցեալ ամուսինին, հօր, քեռայրին, մեծ հօր եւ հարազատին՝ ԳԵՂՐԳ (ՃՈՐՃ) ԳԱԼՈՒՍԵԱՆին մահը, որ պատահեցաւ Յունուար 21ին յետ երկարատեւ հիւանդութեան:

Յուղարկաւորութիւնը տեղի պիտի ունենայ Ուրբաթ, 19 Փետրուար, 2021ին, կէսօրէ ետք ժամը 12:30ին Hollywood Hills գերեզմանատան մէջ:

ՍՊԱԿԻՐՆԵՐ՝

Այրին Տիկ. Լուսին Գասպարեան Գալուստեան
Դուստրը՝ Տէր եւ Տիկ. Մայքլ եւ Մարալ Խուրի
Դուստրը՝ Տէր եւ Տիկ. Սամէր եւ Կարինէ Քօզհայա եւ զաւակունք
Դուստրը՝ Տէր եւ Տիկ. Ֆոհի եւ Սարին Պոսնոյեան եւ զաւակունք
Քոյլը՝ Տիկ. Արուսեակ Գալուստեան եւ ընտանիք
Քոյլը՝ Տիկ. Մարի Զիլինկիրեան եւ ընտանիք
Տէր եւ Տիկ. Վազգէն Փաշալեան եւ ընտանիք
Տօքթ. եւ Տիկ. Ասիմ Էլամյիտ եւ ընտանիք
Տէր եւ Տիկ. Գէորգ Գասպարեան եւ ընտանիք
Տէր եւ Տիկ. Վարդան Գասպարեան եւ որդին
եւ համայն Գալուստեան, Գասպարեան, Մարաշ, Մարաս,
Տէմիրձեան, Տարագմեան, Սագարեալ, Քէչէնձի, Զաքրեան, Իշխանեան,
Շաքարեան, Խուրի, Գոգհայա, Պոսնոյեան ընտանիքները, հարազատները
եւ բարեկամները:

Կը ինդրուի փոխան ծաղկեպսակի նուրիատութիւնները կատարել Հայաստանի Երեխաններու փոնտին Children of Armenia, St. Peters Armenian Church կամ «Մասիս» շաբաթաթերթին 1060 North Allen Avenue, Pasadena, CA 91104:

ՑԱՒԱԿԾԱԿԱՆ

ՃՈՐՃ (ԳԵՂՐԳ (ԳԱԼՈՒՍԵԱՆԻ մահուան գիսուր առիթով ՍԴՀԿ «Մասիս Կիւլ» մասնաճիւղի վարչութիւնն ու անդամները իրենց խորագաց ցաւակցութիւնները կը յայտնեն հանգուցեալի տիկնոջ, զաւակներուն, ընտանիքի համայն պարագաներուն եւ մերձաւորներուն:

ՑԱՒԱԿԾԱԿԱՆ

ՃՈՐՃ (ԳԵՂՐԳ (ԳԱԼՈՒՍԵԱՆԻ մահուան գիսուր առիթով Տէր եւ Տիկ. Յովիկ եւ Արմինէ Լաչինեան, իրենց խորագաց վշտակցութիւնները կը յայտնեն հանգուցեալի տիկնոջ, զաւակներուն եւ ընտանիքի համայն պարագաներուն:

Առ այդ 100 տոլար կը նուրիեն «Մասիս»ին:

Նոյն առիթով Տէր եւ Տիկ. Իկոր եւ Ազէսսա Վանեան եւ Տիկ. Սուլաննա Գէորգեան Մասիսին կը նուրիեն \$100:

ՑԱՒԱԿԾԱԿԱՆ

ՃՈՐՃ (ԳԵՂՐԳ (ԳԱԼՈՒՍԵԱՆԻ մահուան գիսուր առիթով Տէր եւ Տիկ. Կարօ եւ Սոնա Լաշինեաններ, իրենց խորագաց վշտակցութիւնները կը յայտնեն հանգուցեալի տիկնոջ, զաւակներուն եւ ընտանիքի համայն պարագաներուն:

Առ այդ 100 տոլար կը նուրիեն «Մասիս»ին:

ԹԱՎԻՉԸ, ԱՌԱ ՍԱ ԱՆԻԾԵԱԼ ԹԱՎԻՉԸ ...

Շարունակուած էջ 14-էն

կան ատեաններու առջեւ ամենա-
խիստ պատիժներու երթարկել: Բա-
ցի բանտարկութենէն, գրաւել ամունց
բոլոր հարատութիւննը (դրամատան
պահուած հաշիւները, սուն, կարա-
սիներ, ինքնաշարաժներ, գուարե-
ղին), եւ ընտանիքին վարձ-
քով յատկացնել մէկ կամ երկու
սենեականոց բնակարան:

7.- Եթէ որեւէ օտար պետու-
թիւն (Եւրոպա, Ամերիկա, Ռուս-
իա) կամ միջազգային որեւէ ատ-

եան արարկեն որ «մարդկային
իրաւունքները» կ'ոտնակոխուին Հա-
յաստանի մէջ, լիշեցնել անոնց որ
երբ Հաջ Ժողովուրդին «մարդային
իրաւունքներ» կ'ոտնակոխուէին
Ազգայինանի կամ Թուրքիոց կողմէ,
ո՞ւր էին իրենք: Ինչպէս Ազգայինա-
նը կ'անտեսէ այդ միջազգային ատ-
եաններուն որոշումները, նոյնքան
ալ Հայաստանը իրաւունք ունի իր
ֆիզիքական ապահովութեան հա-
մար անհրաժեշտ բոլոր միջները
ձեռք առնելու:

8.- Քանի մը տարի ետք, երբ

ՄԱՅԱՉԴ

ԱՆԱՀԻՏ ՍԻՍԼԵԱՆ ԳԹՀՖԵԱՆ (1940-2021)

Սրտի դառն կսկիծով կը գուժենք մահը մեր սիրեցեալ տիկնոջ, մօր, քրոջ, մօրաքրոջ եւ հարազատին՝ ԱՆԱՀԻՏ ՍԻՍԼԵԱՆ ԳԹՀՖԵԱՆի որ պատճահեցաւ Ուրբաթ, 22 Յունուար 2021ին յետ երկարատեւ հիւանդութեան:

Յուղարկաւորութեան արարողութիւնը տեղի պիտի ունենայ Ուրբաթ, 21 Փետրուար, 2021ի առաւօտեան ժամը 8:30ին Hollywood Hills գերեզմանատան մէջ:

ՍՊԱԿԻՐՆԵՐ՝

Ամուսինը Սահակ Գթը Փետրարկ Զաւակը Տէր եւ Տիկ. Գրիգոր եւ Նելլի Գթը Փետրարկ Զաւակները (Ուաշինգթուն)

Զաւակը Տէր եւ Տիկ. Ժիրայր եւ Ճօտի Գթը Փետրարկ Զաւակները (Քուրուատո)

Դուստրը Տէր եւ Տիկ. Թօնի եւ Ալին Գարագաշեան եւ զաւակները

Եղբայրը՝ Տէր եւ Տիկ. Աւագ եւ Լուսին Սիսլեան եւ ընտանիք (Լիբանան)

Տէր եւ Տիկ Վահան եւ Սիլվա Մուրատեան

Տիար Շահէ Մուրատեան եւ զաւակները (Գանատա)

Տէր եւ Տիկ. Հրաչ եւ Սալբի Ազատեան եւ զաւակները (Գանատա)

եւ համայն Գթը Փետրարկ Սիսլեան, Գարագաշեան, Մուրատեանը ընտանիքներն ու հարազատները:

Փոխան ծաղկեպսակի նուրիատութիւնները կը ինդրուի կատարել՝

«Մասիս» շաբաթաթերթին կամ armenianwoundedheroes.com

պէսզի մասամբ խաղաղի անոնց բգրտուած հոգիները:

11.- Բոլոր անոնք որոնք որոնք որպէս «կամաւոր» Արցախ գացին, բայց փոխանակ ճակատ երթալու, գէնք գինամ թերք գողնալով Հայաստան վերադարձան իրենց գինամ թերքներով, պէտք է հետապնդուին, իստօրէն պատժուին: Զմոռնալ նաեւ հետապնդէլ այդ խումբերուն պատասխանատու «մէծ» երը, առաջնորդները, կազմակերպիչները:

12.- Արտագաղթը բացարձակապէս արգիլել: Եթէ Ռուսական Դաշնութիւն պիտի երթայ հայրը աշխատանքի ընտրելու իր կազմակերպիչները եւ հանրական սակագներուն պատասխան մակարդակներով, այն ատեն կազմակերպել արդար եւ թափանցիկ ընտրութիւնները, եւ առիթը տալ ժողովուրդին պատօրէն ընտրելու իր կառավարութիւնը:

9.- Բոլոր անոնք որոնք երկիրը թալանեցին եւ փոխանակ բանակութեան պետական պաշտոնները վերապատրաստուին մասնագիտական մակարդակներով, այն ատեն կազմակերպել արդար եւ թափանցիկ ընտրութիւնները, եւ առիթը տալ ժողովուրդին պատօրէն ընտրելու իր կառավարութիւնը:

9.- Բոլոր անոնք որոնք երկիրի կ'ուղեցին շծառապէս պատասխան մէջ շատ, շատ պարձր գին պէտք է վճարեն (հաւանաբար 100,000 տոլար):

Խնդրանքս՝ Վարչապետին Խօսքս ուղղելով Վարչապետ Պրն. Նիկոլ Փաշինեանին .-

Պրն. Վարչապետ, Հայաստանի ժողովուրդին եւ Սփիլուքի հայութեան 80 տոկոսը ձեր մէջքին կանգնած են: Հաճեցէք անգամ մը եւ կարդալ այս շատ պարզ, միամիտ, անկեղծ եւ տարրական (քրուտին) նկատուղ առաջարկներուն եւ մտածեցք այս մասին: Բազմաթիւ մտաւորական բարեկամներու հետ խօսած եմ, եւ գրեթէ բոլորն այս համաձայն են վերովիշեալ առաջարկներուն հետ: Խորհրդակցեցէք ձեր քաղաքական գործընկերներուն հետ: Եւ դուք առկեղծ ուղղեցէք այս մասին առաջարկները պատճառ կ'անդաման առնենք, զինուորական դուռը կ'անդաման առնենք, զինուորական դուռը կ'անդաման առնենք:

«Ռոման» Յաղթեց «Վերոնային» Մխիթարեանը՝ Գեղեցիկ Կոլի Հեղինակ

Խոսլիոյ առաջնութեան 20-րդ հանգրուանին «Ռոման» սեփական դաշտի վրայ խաղացաւ «Վերոնայի» հետ: Փորթուկալացի Պաուլու Ֆունսեկայի գլխաւորած խումբը առաւելութեան հասաւ 3:1 հաշուով:

20-րդ վայրկեանին հանդիպման հաշիւը բացաւ մայրաքաղաքային խումբի խտալացի պաշտպան Զանլուկա Մանչինին: Երկու վայրկեան ետք դաշտի տէրերու երկրորդ կոլը նշանակեց Հայաստանի հաւաքականի կիսապաշտպան Հենրիին Միլիթարեանը, որ Ա Սերիայի ընթացիկ մրցաշրջանին աչքի ընկաւ 9-րդ անգամ:

29-րդ վայրկեանին սպանացի յարձակող Բորիսա Մայորալը հաշիւը դարձուց 3:0: Երկրորդ խաղակէսին հիւրերը մէկ կոլ նշանակեցին, սական աւելին չկարողացան ընել:

«Ռոման» 40 կէտով բարձրացաւ երրորդ տեղը, «Վերոնան» 9-րդն է՝ 30 կէտով:

«Աթլեթիք» Առաջին Դիրքի Վրայ

Սպանիայի առաջնութեան 21-րդ հանգրուանին առաջատար «Աթլեթիքոն» հիւրընկարուեցաւ «Կաղիսի» կողմէ եւ յաղթանակի հասաւ 4:2 արդիւնքով:

Հիւրերու կազմին մէջ երկու կոլի հեղինակ դարձաւ ուրուկուացի յարձակող Լուիս Սուարեսը: Աչքի ինկան նաեւ սպանացի կիսապաշտպաններ Մառուլը եւ կոկէն:

«Աթլեթիքոն» 19 խաղի ընթացքին վաստակած է 50 կէտ եւ կը գլխաւորէ մրցաշարային աղիւսակը: Երկրորդ տեղը կը գրաւէ Մատրիտի «Ռեալը» 20 խաղէ յետոյ ունի 40 կէտ:

Մեսիի եւ Գրիգորի Կոլերը Յաղթանակ Բերին «Պարսելոնային»

Սպանիայի առաջնութեան 21-րդ հանգրուանին «Պարսելոնան» ընդունեց Պիլպաոյի «Աթլետիկին»: Հոլանտացի Ռոնալդ Կումանի կիսապահ իսկաւորած խումբը առաւելութեան հասաւ 2:1 հաշուով:

Գաթալնական խումբի կազմէն աչքի ինկան արժենթինցի յարձակող Լիոնել Մեսին ու ֆրանսացի յարձակող Անտուան Գրիգորանը: Մեսիան դարպասը գրաւեց «Պարսելոնայի» սպանացի պաշտպան ժորժի Ալբան:

«Պարսելոնան» 40 կէտով հաւասարեցաւ Մատրիտի «Ռեալին» եւ կոլերու տարբերութեամբ բարձրացաւ երկրորդ տեղ:

«Մանչեսթեր Սիթին» Պատմական Յաղթանակ Տարաւ

Փութպոլի Անգլիոյ առաջնութեան 21-րդ հանգրուանին առաջատար «Մանչեսթեր Սիթին» սեփական խաղաղաշտին վրայ նուազագոյն հաշուով առաւելութեան հասաւ յետնապահ «Շեֆիլդ Եռնալիթեան» նկատմամբ: Խաղի միակ կոլը 9-րդ վայրկեանին նշանակեց պարագիլացի յարձակող Գաբրիէլ Ժեղուուրը:

«Մանչեսթեր Սիթին» բոլոր մրցաշարերուն մէջ տարաւ 12-րդ յաջորդական յաղթանակը: Նման բան առաջին անգամ է որ տեղի կ'ունենայ ակումբի 141-ամեաց պատմութեան մէջ:

Այս յաղթանակէն յետոյ «Մանչեսթեր Սիթին» միաւորներու քանակը հասցուց 44-ի եւ 4 կէտով առաջ անցաւ երկրորդ տեղը գրաւող «Մանչեսթեր Եռնալիթեան»:

Սալահի Կոլերը Նպաստեցին «Լիվերփուլի» Յաղթանակին

Անգլիոյ առաջնութեան 21-րդ հանգրուանին ախոյեան «Լիվերփուլը» մրցակիցի խաղաղաշտին վրայ հանդիպեցաւ Լոնտոնի «Ուեստ Համբի» հետ: Գերմանացի Յուրգեն Կլոպի գլխաւորած խումբը առաւելութեան հասաւ 3:1 արդիւնքով:

Հիւրերու կազմին մէջ երկու կոլի հեղինակ դարձաւ եգիպտացի յարձակող Մոհամեդ Սալահը: Աչքի ինկան նաեւ հոլանտացի կիսապաշտպան ժորժինիօ Վենսալդումը:

«Լիվերփուլը» 40 կէտով կը գլխաւորէ երրորդ տեղը եւ 1 կէտով եւ է երկրորդ տեղը գրաւող «Մանչեսթեր Եռնալիթեան»: «Ուեստ Համբը» 5-րդն է՝ 35 կէտով:

Պրազիլական «Փալմեյրասը»՝ Լիպերտադորեսի Գաւաթակիր

Պրազիլական «Փալմեյրասը» ու «Սանթոսը» Ռիո Տէ ժանեյրուի «Մարաքանա - Մարիո Ֆիլիպու» դաշտին վրայ տեղի ունեցած եղրափակիչի ընթացքին մրցեցան Լիպերտադորեսի գաւաթակիր:

1:0 արդիւնքով առաւելութեան հասաւ «Փալմեյրասը»: Կոլը աւելացուած 9-րդ վայրկեանին նշանակեց 85-րդ վայրկեանին փոխարինման դուրս եկած պրազիլացի յարձակող Պրենո էնրիկէն:

«Փալմեյրասը» երկրորդ անգամ նուաճեց այս տիտղոսը: Առաջին անգամ Լիպերտադորեսի գաւաթակիր դարձած էր 1999 թուականին:

«Փալմեյրասը» Փետրուարի 8-ին Քաթարի մէջ տեղի ունենալիք աշխարհի ակումբացին առաջնութեան կիսապարագիչի ընթացքին պիտի մրցի մէքսիկական «Թիկրեսի» եւ հարաւ-քորեական «Ուլսանի» խաղի յաղթողին հետ:

NBA-ի Ամենաբարձր Եկամուտ Ունեցող Պասթեթպոլիստները

Պասթեթպոլի Ազգային Ընկերակցութեան ընթացիկ մրցաշրջանին ամենամեծ եկամուտը կ'ունենայ «Լուսանկան» Անձելը և Լիքրիպի» աստղ Լեպրոն Ճելմարը: Ամենամեայ ցուցակը կազմակերպութեան կողմէ:

Ամերիկացի պասթեթպոլիստի ընդհանուր եկամուտը կը կազմէ 95,4 միլիոն տոլար: Անձէ 31,4 միլիոնը անոր աշխատավարձն է, 64 միլիոնը՝ գովազդային պայմանագրերով եւ այլ նախագծերու նախատեսած գումարը: Ճելմարը 7-րդ տարի անընդմէջ առաջատար է այս ցուցակին վրայ:

1. Լեպրոն Ճելմար («Լուսանկան» Լիքրիպի), 95,4 միլիոն տոլար
2. Ստեֆեն Քարի («Կոլտըն Սթելթ»), 74,4 միլիոն)
3. Քեւին Տիլրանս («Պրուքլին»), 65,2 միլիոն)
4. Ռասուլ Ուեսթպուռք («Ուաշինգտոն»), 58,1 միլիոն)
5. Ճելմար («Պրուքլին»), 50 միլիոն)
6. Ենահս Աթենոկունապո («Միլուոքի»), 49 միլիոն)
7. Քեյս Թոմաֆսոն («Կոլտըն Սթելթ»), 43,3 միլիոն)
8. Քիրի Իրուինկ («Պրուքլին»), 43 միլիոն)
9. Քրիս Փոլ («Ֆլոնիքս»), 40,1 միլիոն)
10. Տիմիլ Լիլարտ («Փորթլենտ»), 39 միլիոն)

Դանիայի Դաւաթականը Պաշտպանեց Զեռքի Գնդակի Աշխարհի Ախոյեանի Կոչումը

Զեռքի Գնդակի տղամարդկանց Դանիայի հաւաքականը պաշտպանեց 2019 թուականին նուաճած աշխարհի ախոյեանի տիտղոսը:

Եգիպտոսի մէջ աւարտած աշխարհի առաջնութեան եղրափակիչին դանիացիները մրցեցան Շուկատի հաւաքականի հետ եւ յաղթանակ տարին 26:24 արդիւնքով:

Պրոնգէ մէտալը նուաճած Սպանիայի հաւաքականը, որ երրորդ տեղի համար խաղի ընթացքին 35:29 արդիւնքով պարտութեան մատնեց ֆրանսացին:

Մեսիի 4 Տարուայ 555 Սիլիոն Եւրօ Պայմանագիրը Կործանած է «Պարսելոնային»

Արժենթինցի յարձակող Լիոնել Մեսիի հետ պայմանագրի ֆինանսապէս կործանած է «Պարսելոնային», կը գրէ սպանական Էլ Մոնտո-ն՝ բացայս յունիուլու 2017-ին ֆութպոլիստի եւ քաթալոնական ակումբի միջնէւ կնքուած պայմանագրի ֆինանսական մանրամասները:

Չորս տարուան մէջ Մեսիի ընդհանուր վարձատրութիւնը կը կազմէ 555 միլիոն եւրօ: Ան արդէն ստացած է 511 միլիոն եւրօ: 138 միլիոն եւրօ ան կը ստանայ ամէն մրցաշրջանի համար աշխատավարձի եւ պարգևագնացի տեսքով: 115 միլիոն եւրօ Մեսին ստացած է պայմանագիրը կնքելու համաձայնութեան համար: 78 միլիոն եւրօ պոնուս նախատեսուած է չորս տարի ակումբէն չհեռանալու համար: Գործող պայմանագրով ան իրաւունք ունի էր ամէն միջնէն մրցաշրջանի աւարտին նախապէս տեղեակ պահելով անվճար տեղեակ ակումբը: